

Megjelenik naponta reggel.
Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reș. Ferdi-
nand (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sürzőnyom: 4.
Közlöny, Arad. Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejél
több. Egyszer 5 Lej.
vasárnap 6 Lej. (Bucure-
restiben 50 bani fejár.)
Hirdetések tarifa szerint.

XLV. évfolyam, 2. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. január hó 3.

Véres zavargások Temesvár uccáin.

Éles hírlapi harcok az alkotmányválság körül

A liberális- és néppárt között megszakadt minden kapcsolat. — Brătianu és Averescu heves összecsapása. — Egyes lapok szerint Miklós herceg a bátyjának akarja átadni helyét a régenstanácsban. — A Cuvantul semmisnek mondja Miklós herceg tábornoki kinevezését.

»Itt csak a haza és a történelem beszélhet.«

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A főváros lapjai még mindig telve vannak az alkotmánykrízisről szóló hírekkel. Mindegyik lap nagy cikkben foglalkozik az eseményekkel és hozzáfűzi a maga véleményét a történetekről. A Cuvantul közli a Viitorul ama cikkét, amelyben — mint az Aradi Közlöny legutóbbi számában megírta — Vlad Aurel dr. ellen emel vádat, hogy agítál Károly extrónörökös ügyének felelevenítése mellett. Leszögezi azonban, hogy maga a liberális-párt sem hisz abban, hogy a kormány egy ilyen akciót akar indítani. Megállapítja, hogy Brătianu Vintila újév napjára összehívta bizalmasait, hogy a helyzetről szóló véleményüket meghallgassa. A megbeszélésen a liberális-párt vezére kijelentette, hogy véleménye szerint Averescu tábornok elárulta a liberális-pártot a január 4-iki kérdéssel kapcsolatban. Brătianu Vintila előadta, hogy értesülése szerint Averescu tábornok kijelentette, hogy csupán a liberális-párt tartja Károly herceg ügyét lezárt kérdésnek, de az ő véleménye szerint történhetnek ez ügyben módosítások is.

Ő maga részéről nem tartja ez irányban kötelezőnek magára nézve a liberális-párt határozatát. Ugyanekkor a párt proklamációjában is éles támadást intéz Averescu generális ellen, amiből megállapítható, hogy a liberális és néppárt között megszakadt minden kapcsolat.

Tilos az intrika.

Az alkotmánykrízisről szóló hírekkel kapcsolatban Iorga, Miklós lapjában, a Neamul Românescben ír nagy cikket, amelyben közli Mária királynénak a Neue Freie Presseben tett ismeretes nyilatkozatát, amely szerint egyetlen párt sem nyelheti meg őt a maga céljaira.

— Most már csak egy van hátra — állapítja meg Iorga professzor — hogy a cotroceni-i palotára figyelmeztetőt függeszzenek ki: Intrikák tiltva.

Újév előtti estén Hiotu udvari miniszter hosszas megbeszélést folytatott Maniu Gyula miniszterelnökkel és a megbeszélés eredményeképpen a kormány erélyes cáfolatot adott ki, amelyben megcáfolja a Miklós lemondásáról a belföldi és külföldi sajtóban kolportált híreket. Az este folyamán Maniu miniszterelnök hosszas megbeszélést folytatott Stere Constantinnal is.

Stere szerepe.

Stere szerepére nézve különböző kombinációk vannak. Beavatottak szerint

Stere már egy hónappal ezelőtt tudomására hozta a miniszterelnöknek Miklós herceg lemondási szándékát.

Azok az összeköttetések, amelyekkel Stere a cotroceni királyi palotában rendelkezik, valószínűvé teszik, hogy az események kialakulásában rá nagy szerep vár.

A Dimineata szintén foglalkozik Miklós herceg lemondásának kérdésével és hozzáfűzi a maga információját, hogy Mária királynénak sikerült rábírnia a régensherceget lemondásának visszavonására. A lap szerint Miklós herceg lemon-

dása szoros összefüggésben áll azzal a jóviszonnyal, amely közte és bátyja, Károly herceg között fennáll.

Egyesek azt is mondják, hogy a régensherceg el van készülve arra, hogy pozícióját átadja bátyjának.

A tábornoki kinevezés.

A hivatalos lap egyébként tegnapi számában közli, hogy Miklós herceget tábornokká és ellentengernaggyá léptették elő. Az előléptetést Cihoski tábornok, hadügyminiszter írta alá. Az előléptetéssel kapcsolatban

a Cuvantul azt írja, hogy az előléptetés semmis, mert csak a hadügyminiszter írta alá, a régens tanács nem.

„Párisban valaki optimista...”

A Viitorul — a liberális párt hivatalos lapja — azt írja, hogy a Károly herceg érdekében indított mozgalom élén a kormánypárti képviselők állanak, akik aláírásokat gyűjtenek a herceg visszatérése érdekében. A Cuvantul ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a liberális hivatalos elfelett ezen váddal kapcsolatban bizonyítékokat bemutatni. Az Adeverul szerint az utóbbi események mind Károly herceg személye miatt történtek. Ehhez is véleményt fűz a Cuvantul, a mely a maga részéről leszögezi azon biztos forrásból eredő információját, hogy az utóbb történt eseményeknek semmi közük a január 4-iki törvény revíziója érdekében megindult mozgalomhoz.

— Azok operálnak — írja a Cuvantul — akik ezen év nyarán megrendezték a fascista összekülvést és ugyanazok érdekében történtek az események. A lap ezután tovább boncolja az Adeve-

lymódon megegyezzen meg kell ejteni az előléptetést — írja a lap — ezuttal törvényes formában. Kinos azonban, hogy ilyen tévedés épen a régensherceg személyénél történjen. A lap szerint lehetséges, hogy a tévedés a Monitorul Oficial részéről történt.

A Cuvantul mai számában egyébként megállapítja, hogy Miklós herceg lemondásáról ma már nem beszélnek Bucurestiben. Annál többet azonban az ezzel kapcsolatos eseményekről és — a január 4-iki törvényről. Ezzel a kombináció-tömeeggel kapcsolatban az Indreptarea, a néppárt hivatalos lapja kijelenti, hogy semmiféle része a pártnak nincsen a Károly herceg visszatérésére irányuló mozgalomban. Az Indreptarea kommunikéje, amely feltűnően éles, így hangzik:

— A néppárt teljesen távoláll azoktól, amelyeket egyes lapok neki imputálnak és róla írnak, olyan kérdésekkel kapcsolatban, amelyekbe állítólag belekeveredett. Azt hiszi a párt, hogy a kormánynak egy manőverével áll szemben, amely a régensek egyikének diszkreditálására irányul, hogy egy olyan eseményt igazoljon, amelyet a kormány előidézni készül.

rulnak e kérdésben megjelent cikkét. Az Adeverul ugyanígy írja:

— Ha hozzátesszük még a Párisból érkező híreket, amelyek szerint egy bizonyos személyiség rendkívül optimista, meg tudjuk magyarázni a misztériumot.

A Cuvantul megcáfolja ezt a hírt. A párisi hírek nem magyarázzák meg az itthoni rejtélyt — írja — mert semmi közük egymáshoz. Hogy egy bizonyos személyiség optimista, az más lapra tartozik. Hogy ezzel a bizonyos személyiséggel kapcsolatban történhetik valami, az is lehetséges. De ennek érdekében nem kell rejtély és nem kell összekülvés. Ott csak a történelem és a haza beszélhet. Végül még egyszer leszögezi, hogy Miklós herceg lemondása és a karlista mozgalom között semmi összefüggés nincs.

Hat magyar tag került a megyei tanácsba

A Magyar Párt elnöki tanácsa ma kijelölte a magyar tanácstagokat. Egy magyar tagja lesz az állandó választmánynak. — A 36 tanácstag közül tehát hat magyar, négy nemet nemzetiségű.

(Arad, január 2.) A Magyar Párt aradi tagozatának elnöki tanácsa ma délután dr. Barabás Béla, a párt elnökének lakásán ülést tartott, amelyen véglegesen döntöttek afelett, hogy a magyarság a román pártokkal közös listával indul a megyei választásokba és kijelölték a megyei tanácstagokat. Eredetileg az volt a terv, hogy a párt elnöksége a jövő hét folyamán összehívandó megyei és városi intézőbizottság elé terjeszti a kérdést és az intézőbizottság fog dönteni a tanácstagjelölésekről is. A Magyar Párt központi elnökségétől azonban napról-napra érkeztek a sürgetések a határozat meghozására vonatkozólag és Pop C. István kamarai elnök is megtette ajánlatát a nemzeti-parasztpárttal való közös listára, ezért az aradi tagozat elnöki tanácsa ma meghozta a döntést, amely bizonyára általános meglepetéssel kelt a magyarság körében.

Az új közigazgatási törvény a megyei tanácstagokra vonatkozólag is lényeges változásokat eszközölt. Eddig, mint ismeretes, harminc tanácstag működött a megyei választmányban. A magyarságnak öt rendes és egy

póttagság jutott. Az új törvény harminchat tagot ír elő és nem emlékezik meg a póttagokról.

A harminchat tanácstag közül a megállapodás szerint, hat hely jutott a magyaroknak.

És így a német párt négy delegátusával összesen 10 tag fogja képviselni a megyei tanácsban a kisebbségi érdekeket.

A mai ülésen meghatározták, hogy kik töltsék be a magyarság részére juttatott hat rendes tag helyét. A megyei választmány hat magyar tagja a döntés szerint a következő:

Takácsy Miklós (Felsősimánd), Darányi János volt megyei főjegyző (Arad), Gavalik Sándor (Borossebes), dr. Lelik István (Pécska), Jakab István kispazda (Vadász), Bikádi József kispazda (Simonyifalva).

A már összeállított lista szerint, a harmadik helyen szerepel Takácsy Miklós és a harmincadik helyen Bikádi József. A megyei tanács annak idején megválasztja az állandó megyei választmányt, amelybe egy hely jut a magyarság részére.

Kinevezték a tartományi igazgatókat

Bocu Sever lett a bánáti kormányzóság vezetője. — Ünnepelesen iktatják be az új igazgatókat. — Szörénymegyében pótválasztás lesz. Változások a kormányban.

(Az Aradi Közlöny *bucuresti-i tudósítójának távirata.*) A minisztertanács mai ülésén nevezte ki az új tartományi igazgatókat. Eszerint *Camarasescu* Bucurestiben, *Hoitescu* Constantin Iasiban, *Saveanu* Saucioiu Bukovinában, *Moldoveanu* Demeter Besszarábiában, *Vadulescu* Vasile Craiovaban, *Bocu Sever* Bánátnban és *Dobrescu* Aurel Erdélyben lesznek tartományi igazgatók. A minisztertanács jelen voltak *Saveanu*, *Dobrescu* és *Bocu* miniszterek, akik kinevezésük után nyomban köszönetet mondtak a minisztertanácsnak eddigi támogatásáért, amit továbbra is kértek. A minisztertanács köszönetet szavazott a három távozó miniszternek eddigi munkálkodásáért majd elhatározta, hogy a tartományi igazgatókat ünnepelesen formában iktatják be a tartományi székhelyeken. Az első ilyen beiktatás Kolozsvárott lesz, ahol valószínűleg már a jövő hét folyamán iktatják be dr. *Dobrescu* Aurel tartományi igazgatót.

Az új tartományi igazgatók ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytattak Mirto belügyi államtitkárral. A megbeszélés alapján a tartományi igazgatók megkezdik tisztviselőik összehívását és a tartományi közigazgatási szolgálat megszervezését. A tartományi igazgatók kinevezésével hét mandátum üresedett meg, amelyek közül kettőt a Mehediati és a Balti megyékben, a pótlások behívásával töltöttek be, míg a másik öt helyen, valamint Gaspar képviselő elhalálozása folytán megüresedett szörénymegyei kerületben pótválasztást fognak megejteni.

A kerületi igazgatók kinevezésével megszünt az erdélyi, bánági és besszarábiai minisztérium. *Pan Halipa*, aki ideiglenesen a közlekedésiügyi minisztériumot vezeti, továbbra is tagja marad a kormánynak és nem vá-

lik ki abból *Voicu-Nitescu* sem, aki egyelőre tárcanélküli miniszter, marad, a kormány átszervezése után pedig megkapja az ipari és kereskedelemügyi tárcát. A kabinet átszerve-

Felrobbant egy filmtekerés a fiumei gyorsvonaton.

A postakocsi teljesen leégett. — Pánik az utasok között. — A postakezelő súlyos égési sebeket szenvedett.

Kaposvárról jelentik: Szilveszter estjén a kaposvár—fiumei gyorsvonat utasait borzalmas robbanás hangja ejtette rémületbe. A robbanás a postakocsi felől hallatszott és az utasok egy része az ablakhoz sietett és látta, hogy a postakocsiból hatalmas lángok törnek elő. Meghúzták a vészféket és a gyorsvonat a nyílt pályán Simontornya és Tolna-némedi között megállt.

Néhány embernek sikerült behatolni a lángban álló postakocsiba és ott találták Simon István postakezelőt eszméletlen állapotban, súlyos

zésére hír szerint január 20. után kerül sor. Ekkor tér vissza az országba *Popovici* Mihály, akiből alighanem berlini meghatalmazott miniszter lesz.

Hire jár annak is, hogy a kerületi igazgatók mellé államtitkárokat neveznek ki. Ha ez valóra válik, akkor a bánági direktóriumban ilyen minőségben *Maiorescu* jelenlegi nagyváradi prefektus fog működni. Munténában *Vuculescu*, Erdélyben pedig *Pop János* volt aradi prefektus.

égési sebektől borítva. A postakezelőt orvosi kezelés alá vették és amikor magához tért, elmondta, hogy

egy csomag film előtte ismeretlen okokból meggyuladt és ez okozta a robbanást.

Még annyi ideje volt, hogy hirtelen megrántotta a vészféket és azután elveszítette eszméletét. A súlyosan sérült postakezelőt a legközelebbi vonattal Kaposvárra szállították. Az összeégett postakocsit eltakarították a sinekről és a gyors egy órai késéssel folytatta útját.

Ujév az aradi Iparosotthonban.

Az Iparosintézmények ünnepelték Reinhart Gyula elnököt. — Üdvözlő beszédek.

(Arad, január 2.) Ujév napján délelőtt fél tizenkét órakor az Iparos-Otthonban, Arad összes iparos intézményeinek választmányi bizottságai egybegyűltek, hogy üdvözlőjék *Reinhart* Gyulát az Iparos-Otthon köziszteletnek örvendő elnökét. Az ujévi üdvözlésen az Iparos-Otthon, Ipartestület, a Kereskedelmi és Iparkamara, az Iparosok Hitelszövetkezete, valamint az összes temetkezési csoportok kiküldöttjei részt vettek. Az üdvözlések után *Reinhart* Gyula elnök szép és megható beszédet intézett a megjelentekhez és összetartásra biztatja őket. Örömet fejezte ki, hogy Arad iparossága az 1930. év első napját már a saját kulturházában ünnepelheti meg. Beszédében üdvözölte *Vlad* Sándor szenátort, *Olariu* Iustin ipartestületi elnököt, *Pacuraru* Brutus iparkamarai titkárt, dr. *Gabos* Jenőt és *Zima* Tibort, mint tiszteletbeli célmestereket, majd

köszönetet mondott az üdvözlők átadóinak.

Ezután dr. *Gabos* Jenő mondott haasos beszédet az ujesztendő eredetéről és annak tradíciós megünnepléséről. *Zombory* Gyula egy francia nyelven kiállított, az iparosok által aláírt váltót nyújtott át *Reinhart* Gyulának, mely háromszázhatvanöt boldog napra volt kitöltve. Végül *Vlad* Sándor szenátor magyar nyelven mondott üdvözlő beszédet. Ezzel befejezést nyert a szép és megható ünnepség és *Reinhart* Gyula ebédre invitálta a megjelenteket. Az ebéd a legjobb hangulatban a késő délutáni órákig tartott.

— A walesi herceg gyarmati vadászatra indul. Londonból jelentik: A walesi herceg holnap indul el az angol gyarmatokra, ahol vadászatokat rendez. Egész napját az utazás előkészületeivel töltötte. Csomagjai között nem visz estélyi ruhákat és a hajón, mint egyszerű elsőosztályú utas fog szerepelni. Utazására magával visz egy hernyóalakú autómobil, amely az őserdő fái között könnyen tud mozogni.

TARCA.

A férfi első ajándéka.

Irla: RÁCZ LILY.

Palika határozottan álmos volt. Alig hallotta a tanár ur hangját, amint a történelmet magyarázta. Persze, nem lehet büntetlenül félészakázta keresztül Vernét olvasni a kis olvasólámpa fénye mellett, lopva a takaró alatt! Már alig várja, hogy vége legyen az órának és hazamenjen! Minek ez a sok butaság? Mennyivel szebb egy *May Károly*-regény! Ott is van földrajz, meg történelem, de milyen más! Érdekes és izgató. Csak egy dolog nem tetszik neki. Hogy mindegyik könyvben szerepel egy nő, aki szintén hős és segít a férfinak nagy célja elérésében és bátor, vakmerő. Hát ez hazugság. Bátor nő nem létezik. Ő ugyan keveset ismer, hála Istennek, de az is elég... Talán a mamája bátor, aki még a papától is fél, ha dühösen jön haza — vagy a Mari, aki, ha egy egeret lát, úgy visít, mintha nyuznák — vagy a szomszédok *Magdája*?! A multkor elbújt a lépcsőházban és igazán csak egy kicsi ugrott előre, de az a buta leány úgy megijedt, hogy bögeve rohant be a mamájához és még Palika kapott ki!

No végre csengetnek. Pali, mint a szélvész, rohan a kabátjért és miközben felnyalabolja a könyveit, odakibál *Szalay* Karesinak és *Vermes* Gyurinak: „Délután a jégen találkozunk”.

Otthon nagyon unalmas ma. Anyuka beteg és nem szabad zavarni. Papa eiment hazulról és ő kénytelen a leckét megtanulni. Természetes, közben, hogy ne legyen oly egyhangu,

kitalált mindentféle mulattató dolgot. Például csukott szemmel a falon egy bizonyos mintát kell megérinteni az ujjával. Ha nem sikerül, holnap daciit kap. Négyyszer nem sikerült. Akkor dühös lett. Becsapta a könyvet — minek tanuljon, ha ugyis négyest kap — kilopozott az előszobába és gyorsan előkereste a korcsolyáját.

Lent a kapuban találkozott *Karesival* és együtt mentek a Városliget felé. *Karesi* ujközben gyönyörű kék golyókat mutatott. *Palinak* már rég fájt a foga ilyenre, de nagyon drága. *Karesi* egy utolsó, kegyetlen uzsorás, egy golyóért harminc számológépdulát, egy radirt és négy ceruzát kér!...

Végre *Palika*, nem tudott ellentállni és utolsó fillérjét is odaadta a golyóért.

Kint a jégen büszkén mutogatta *Gyurinak* és *Illés* *Ferinek*, akik rögtön meg akarták venni, mert nagyon gazdag fiúk.

— Nem eladó — mondta büszkén. — Ezt úgy vettem, hogy velem temetik el, de sohasem adom oda senkinek.

Vigan száguldott a sima jégen és elgondolta, milyen jó regénycím lenne: „A jégpálya réme”. És ő a hőse...

Öt óra felé éhesen, fáradtan a melegezőbe botorkált. A kis helyiség tömve volt.

— Nem értem, minek járnak ezek a buták jégre, mikor mindig itt ülnek a kályhánál — morogta *Pali*.

Karesi, akinek egy nővére és sok keserű tapasztalata volt, nevetett:

— Hát nem tudod? Ezek a nők folyton affektálnak, hogy: jaj, de fáj a lábam, jaj de fáradt vagyok és ezzel rátámaszkodnak a szegény férfire, aki kénytelen őket a lépcsőn fel-

vinni és a büffében udvarolni nekik, bárhogy is szeretnének a jégen bögnözni.

— Milyen jó nekünk — sóhajtott *Pali* — fűtyülünk a lányokra. No, én megyek. Nem jöttök? — és ezzel már rohant is, feldőnve, aki utjába került.

Mint egy kis vad ördög, iramodott neki a jégnek, a körülötte állók mérges kiáltásai közt. Amint a legnagyobb tempóban van, maga se tudja, hogyan, nekimegy egy kis puha gömbnek. Mind a ketten leesnek és alig, hogy felitápaszkodnak, *Pali* dühösen ordít:

— Nem tudsz jobban vigyázni, te? Mindjárt kapsz egy flennmet.

— Vagy te egyet! — És ezzel már az arcán érez egy kis energikus kezet s hall egy jó erős csattanást.

Most nézi csak meg jobban a harcias támadót. Csöpp, bájos, szőkefürtű leánya volt, hat-hét éves.

Palika elismerően mondja:

— Te tetszel nekem. Nem bögsz, mint a többi leány, hanem ütöz. Akarod, hogy korcsolyázzak veled?

És már meg is fogja parányi kezét. Olyan könnyű, alig érzi, pedig nem tud korcsolyázni. *Palika* nagy önuralommal fojtja magába temperamentumát és borzasztóan elszégyeli magát, amint barátai vágatnak el mellette s gunyosan mutogatnak felé. Szinte hallja a *Karesi* kárörvendő hangját:

— *Pali* meghibbant szegény, egy nővel megy.

Egyet ránt a vállán és a kis leányhoz fordul, aki nagy igyekezettel csuszik-botlik és megkérdi:

Véres zavargások Temesvár uccáin

A városi tanácsost kiutasítják a Munkás-Otthonból — Lázító beszéd a munkanélküliekhez. — A tömeg a városházára vonul. — Összeütközés a rendőrséggel. — Hét tüntető és tíz rendőr súlyosan megsebesült.

Müller Kálmánt és 61 társát letartóztatták.

Timisoaráról jelenti telefonon az Aradi Közlöny tudósítója: Izgalmas és véres napja volt ma a Bánság fővárosának. A munkanélküliek nagy tömege az összeverődött csöcselékkel támogatva, felvonult a városháza elé és utközben összeütközött a rendőrséggel. Valósággal uccái harc keletkezett a rendőrök és a tömeg között, amely bokszerekkel, botokkal és kövekkel volt felfegyverkezve. Az uccái harcnak számos súlyosan és könnyebb sebesültje van. A véres eseményekről a következőkben számolunk be:

Nem kell a faultalvány.

A város, mint ismeretes megigértte a munkanélkülieknek, hogy ingyen fát fog közöttük szétosztani. Baran polgármester ma délelőtt megbízta Reuter József városi tanácsost, hogy

„Inkább a barrikádon haljunk meg, mint éhen.”

A munkanélküliek erre ismét a Munkás-Otthonba mentek, ahol rögtönzött gyűlést tartottak. A gyűlésen több lázító szónoklat hangzott el. Schön Márkus munkásvezér hangoztatta, hogy ha nem kapnak a munkanélküliek olyan segílyt, amely nyomorukat enyhítené, úgy a legszükségesebb eszközökhöz kell nyulniok.

Felszólította a hallgatóságot, hogy ne riadjanak vissza a rombolástól és ha már meg kell halniok, inkább a barrikádokon pusztuljanak el, mint az éhségtől.

Beszédében arra biztatta a munkanélkülieket, hogy délután négy órára gyűljenek össze ismét az otthonban.

hozzanak magukkal köveket, botokat, bokszereket és egyéb fegyvereket.

Délután négy órára mintegy ezer munkanélküli gyülekezett a Munkás-Otthon előtt. A készülő tüntetésekről tudomás szerzett a rendőrség és a kora délutáni órákban megtették a kellő intézkedéseket. A rendőrség megerősítésére egy század katonaság és csendőrség sorakozott Temesvár uccáin. Néhány perccel négy óra után elindult a tüntető menet a városháza felé. A menethez csatlakozott a külvárosokból összeverő-

— Kivel vagy?

— Egyedül, itt lakom a közelben.

— Te, tudod, hogy már egészen jól megy? — biztatja.

— Ne félj, majd foglak.

Szinte élvezettel nézi a kicsi kis alakot, a magabiztos tartását, kipirult arcát: és megállapítja magában, hogy ilyen jól már régen mulatott a jégen.

— Máskor is gyere ki — mondja, amint a korcsolyáját csatolja le a valószínűtlenül csöpp lábáról.

Aztán mennek egymás mellett a hosszú fasorban, messziről hallatszik a korcsolyázók vidám zaja, a katonazene. Csodálatos, most nem sajnálja, hogy már hazamegy, máskor pedig ő az utolsó, akit a jégről lekergetnek.

Az út végén a kislány megáll és azt mondja:

— Évikének hívnak és köszönöm neked, hogy olyan jó voltál hozzám.

Ekkor felágaskodik, megkapaszkodik Palika karjában és megcsókolja a száját.

Palika nem is ér rá gondolkozni, védekezni; meglepetve, megbénulva áll, nem tudja, mit mondjon... Végre egy mentő ötlet.

Belenyúl a zsebébe és kivesszi a zsebkönyvet:

— Akarod? Te vagy, az egyetlen, akinek „ingyen” odaadom...

KERPEL 100,000 kötetes kölcsönkönyvtára.

Havi díj 80 vagy 40 Lej, esetleg kötetenként 3 vagy 4 Lej. A könyvek nagyrészt újak és tiszták.

menjen el a Munkás-Otthonba és ossza szét a faultalványokat. Reuter régebben tagja volt a temesvári szakszervezeteknek és a munkásság emiatt, mint árulót könyvelte el. A tanácsos utasításához híven, megjelent a Munkás-Otthonban.

ott azonban tudtára adták, hogy ha azonnal nem távozik, nem felelnek testj épségéért.

A tanácsos visszament a városházára és jelentést tett az esetről a polgármesternek. A „munkanélküliek nagy csoportja ezután szintén a városháza elé vonult, küldöttséget menesztett a polgármesterhez, aki azonban nem fogadta a munkásság megbízottait, hanem kiüzente, hogy

ha nem hajlandók az általa meghatározott módon elfogadni a faultalványokat, majd a kerületi rendőrségek fogják azt szétosztani.

dött csöcselék is és nagy lármával vonultak végig a Börze-uccán, a Rezső-uccán és a városháza elé akartak menni. A Rezső-uccában egy szakasz rendőrrel találkozott. A szakasz vezetője felszólította a tüntetőket, hogy vonuljanak vissza.

A tüntetők nem engedelmeskedtek a felszólításnak és egyikőjük boxerével Burdea rendőr arcába vágott, akit nyomban előtört a vér.

Véres verekezés a Rezső-uccában.

Ez volt a jeladás, mert ebben a pillanatban a tüntetők tömege megtámadta a rendőröket, akik vezetőjük utasítására nem használtak fegyver, hanem kardjuk tokjával védekeztek.

Izgalmas uccái harc kezdődött, amely csaknem egy félóraig tartott. A polgárság igyekezett a színhelyről elmenekülni, a kereskedők bezárták üzleteiket és a véres események híre percek alatt terjedt el az egész városban. A rémület lett urrá a lakosság fölött és percek alatt elnéptelenedtek az uccák. Csupán a Rezső-uccán folyt fülsiketítő lármával a harc. A rendőrség hamarosan megerősítést kapott és sikerült a tüntetőket visszanyomniok.

Amíg az uccái harc folyt, megérkeztek a mentők és a közeli uccákban várták a tüntetés lefolyását. A munkanélküliek visszavonulása után több véres sebesült maradt a csata színhelyén.

A mentők két tüntetőt részesítettek első segélyben, kettőt közülök a kórházba kellett szállítani. Három asszony a nagy tolongásban elájult. Tíz rendőr súlyosan megsebesült.

A tüntetők mielőtt visszavonultak, bevették Eisel József fűszerkereskedő kirakatait. A munkanélküliek az uccái harc után ismét a Munkás-Otthonba siettek, ahol

kiszédték a közeli gyermekmenhely kerítésének karóit, hogy így felfegyverkezve, ismét megkezdhessék a harcot a rendőrség ellen.

Több rendőr- és csendőrszakasz megjelent a színhelyen, mire a tüntetők egyrésze elszéledt, a többi része a Munkás-Otthonban keresett menedéket.

Letartóztatják a munkásvezéreket

A rendőrség bevonult a Munkás-Otthonba, ahol

Müller Kálmánt, Schön Márkust, Gruia Demetert, Grün Miklóst és Zsutina Jánost letartóztatták és bekísérték őket a rendőrségre.

Ezután átkutatták az otthon összes helyiségeit, a melyekben elbujva

harmincöt férfit és tizenkilenc nőt találtak. Ezeket szintén előállították a rendőrségen.

Az otthon helyiségeiben rengeteg karót, egy láda téglatormeléket s köveket találtak. Az előállítottak igazoltatása a késő esti órákban folyik és holnap megkezdődik kihallgatásuk. A rendőrség a csendőrséggel és katonasággal karöltve megtette a szükséges intézkedéseket a további zavargások elojtására. A véres tüntetések az egész városban nagy pánicsot keltettek.

MOLDENHAUER TENNISZBAJNOK NALÁLA.

Hans Moldenhauer, az ismert német tenisz bajnok, mint azt megirtuk, autószerencsétlenség következtében 28 éves korában meghalt.

Maniu ujévi szözata.

„Nem szabad elveszíteni a néppel való kontaktust.” — A kormány tagjai üdvözölték a miniszterelnököt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kormány átszervezése csak Vaida-Voevod belügyminiszter hazaérkezése után kerül napirendre. Ugyanakkor válik aktuálissá a kérdéssel összefüggő másik ügy, Popovici Mihály visszatérése a pénzügyminiszterium élére. A kormánypárt erdélyi frakciója ugyanis ehhez ragaszkodik.

Tegnap déltlen a kormány tagjai Michalache földművelésügyi miniszter vezetésével ujévi tisztelgő látogatást tettek Maniu Gyula miniszterelnöknél. A küldöttséghez csatlakozott Dobrescu, a főváros polgármestere is. Michalache üdvözlő beszédében kihangsúlyozta a kormánypárt egységességének szükségét.

Maniu miniszterelnök válaszában kifejtette, hogy a mai viszonyok között a kormánynak nagy táborra, hatalmas kormányzó instrumentumra van szüksége, azért nem szabad elveszíteni a néppel való kontaktust. Rámutatott arra, hogy a liberálisok bukásának az volt a főoka, hogy elvesztette gyökerét a népben. A nemzeti-parasztpártnak még erősebben és szolidárisabban kell a jövő munkájának feladatát vállalnia.

Borzalmas küzdelem a farkasokkal.

A fenevadak megtámadják a nyájukat. — Pásztorok harca a kiéhezett farkasokkal. — Egy soffőr hőstette.

Kolozsvárról jelentik: A láposi fiavasok aljában nagy károkat tettek a farkasok támadásai. Torcu Péter erzsébetbányai gazdálkodó karánjából 11 juhot ragadtak magukkal a farkasok. A pásztorok íeltették a küzdelmet a farkasokkal, de azok szétépték a juhász kutyákat és az egyik pásztor is megsebesítették.

Felsőszöcs község határában 9 nyáját támadtak meg a farkasok. A nyájukat 7 pásztor őrizte 4 kutyával. A felfegyverzett pásztorok visszaverték a farkasok támadását és nyolc farkast agyonverték, a többi megfutamatották. A küzdelemnek 5 juh és egy kutya esett áldozatul és a farkasok két pásztor megsebesítettek.

Galgó és Lápos községek között megtámadták a farkasok egy gazdálkodó teherautóját és csak a soffőr lélekjelenlétének köszönhető, hogy az autó személyzete megmenekült. A soffőr egyik kezével vezette az autót a veszélyes meredeken, a másik kezével revolverlövésekkel tartotta távol a fenevadakat. A megyei hatóságok elhatározták, hogy a közönség közreműködésével hajtóvadászatot rendeznek a farkasok ellen, a veszedelmes zónában.

Petrovich Svetisláv filmbonvivan elszöktetett egy magyar görlicét Berlinből

Mecsey Ili titokzatos eltűnése. — A vőlegény, mint magánfelkér.

Budapestről jelentik: Színész-körökben napok óta érdekes pletykáról tárgyalnak.

A botrány főszereplője Petrovich Svetisláv a világhírű magyar filmsztár — aki e pillanatban a Rivierán üdül, a botrány hősnőjével.

A hősnő Mecsey Ili három hónappal ezelőtt még a Király-színház görli-karának volt egyik oszlopa.

A kis görli azonban megtetszett a berlini UFA-filmgyár egyik igazgatójának és 300 dollár heti fizetéssel szerződött a szépséges kis pesti görli, aki ezért a fizetésért egy vőlegényt is ott hagyott Budapesten és elment Berlinbe. Miután ma a legjobb házasságok nem az égben, hanem a berlini atelierék környékén kötnek, Mecsey Ili rövid berlini szereplése alatt újabb mendemondába keveredett. Vőlegénye egy fiatal magyar származású újságíró lett, bizonyos Glatz Zoltán. A vőlegény egy alkalommal elutazott Berlinből, mire azonban visszaérkezett, nagy meglepetéssel tapasztalta, hogy menyasszonya nyomtalanul eltűnt. Glatz szerkesztő azonnal a rendőrségre ment és bejelentette.

Mecsey Ili színész névénél való eltűnését.

Valószínű, tette hozzá a bejelentésben, hogy történet a dozosa.

Irodalom és művészet

Feld Mátyást detronizálták.

A 74 éves Feld Zsigmond bűnvádi feljelentést tett a fia ellen. — Testvérek ekéseredett harca a Budapesti Színházért.

Budapestről jelentik: A színészársadalom napok óta egyébről sem beszél, mint arról a furesza bűnvádi bonyodalomról, amelynek központjában Feld Mátyás, vagy általánosan ismert nevén: Feld Matyi a népszerű bohózatíró és színigazgató áll. Feld Matyi a Városligetben a nagy múltú Budapesti Színháznak az igazgatója. Viszont a színház igazi tulajdonosa nem ő, hanem apja a 74 éves híres színész és igazgató Feld Zsigmond, aki fiának elszámolásra adta át a színházat. Feld Matyi a színház: teljesen egyedül vezette és abba nem engedte beleszólást szépszámu testvéreinek sem, aminek következtében állandó volt a testvérek között a torzalkodás, amiből kifolyólag saját testvéreit ki is tiltotta a színházból. Különösen akkor dühök a viharok, amikor rosszul ment a színház és a családi villongások egyre élesebbek lettek, mert bizony Feld Matyi nem nagy jövedelemről számolt be apjának.

Az elmúlt évről is elszámolt apjával és a kimutatás szerinti haszonrészesedést áradta. Majd mint aki dolgát jól végezte, elutazott társulatával vidékre turnézni és ezzel alkalmat adott Pesten maradt testvéreinek, hogy kiutásokat rendezzenek: nincs-e valahol hiba a Matyi elszámolása körül.

És míg az egész magyar vidék Feld Matyi revüjén kacagott, Budapesten a Feld testvérek egy gyanús tételt találtak az elszámolásban és rácsaptak kíméletlenül a bátyjukra. A tételre úgy akadtak rá, hogy a nyáron volt Matyinak a színészeivel egy botránya, aminek következtében nyilvánosan követelték Matyitól, hogy fizesse meg a délutáni fellépések díját, mire Feld Mátyás kijelentette, hogy a délutáni fellépésért külön díjazás nem jár. Ellenben a testvérek most felidéztek, hogy az édesapjának benyújtott elszámolásban ezeket a délutáni fellépési díjakat — amelyek súlyos ezreket tesznek ki — Matyi felszámította. A testvérek ma rávették 74 éves apjukat arra, hogy Matyi ellen család és sikkasztás miatt tegyen bűnvádi feljelentést.

A testvérek azonban egészen ki akarják csavarni a színházat a Matyi kezéből. Kiralja

A kétségbeesett vőlegény nemcsak a berlini rendőrséget kármázta fel, hanem sürgönyt küldött Budapestre a színész névű szüleinek:

Ily érthetetlenül eltűnt, rendőrség két napja keresi.

Glatz Zoltán hírlapíró ezzel egyidejűleg privát nyomozást kezdett és megvádolta Petrovich Svetislávot, a világhírű magyar filmsztárt, hogy Berlinből megszöktette menyasszonyát.

A vád a talános meglepetést keltett amál is inkább, mert egy világhírű hölgy filmsztár társaságában érkezett Petrovich Berlinbe és ez a hölgy még mindig Berlinben tartózkodik.

A vád szerint Glatz Zoltán távollétében a „fiatalok” egymásba szerettek és azzal a tervvel, hogy összeesküdnek — vonatra szálltak és Nizzába utaztak.

Glatz rá is talált menyasszonyára Nizzában, aki ott tényleg Petrovich társaságában üdül.

Amikor idáig fejlődtek a viharos események és a szöktetés után az elhagyott férfi rátalált menyasszonyára, azonnal sürgönyözött Berlinbe a rendőrségre, hogy Mecsey Ili után a nyomozást szüntessék be.

A fejleményekről egyelőre még nem tudnak Pesten, de nagy érdeklődéssel várják a regényes szöktetésről a hírt.

ták, hogy „meghizhatatlan” és a „bűnvádi eljárás” alá vont Matyi nem lehet több felelős igazgató, tehát a főváros, mint a Budapesti Színház igazi tulajdonosa Matyi felé vagy helyett, gondnokot rendeljen a Budapesti Színház élére és ezzel egyszer és mindenkorra szüntessék meg Matyi egyeduralma a Feld-családban

* **Heti műsor:** Péntek este: Tommy és társa (operett, A. bérlet). Szombat: Diákszerelmem (operett, B. bérlet). Éjjel 11 órakor: Sztrájkol a gólya (pikáns énekes bohózat, szigorúan csak felnőtteknek). Vasárnap: Ünnepi színet a Vízkereszt miatt. Hétfő délután fél 4 órakor: Feketeszem éjszakája (operettújdonosság, itt először). Este Feketeszem éjszakája (operett, C. bérlet).

* **A kisenői műkedvelők Szilveszter-estje.** Szilveszter este a kisenői műkedvelő iparos ifjuság nagyszabású mulatságot rendezett, melyet megelőzőleg „Tul a Nagykrivánon” című operettet adták elő. Az előadás a teljes siker jegyében folyt le és a közönség sűrűn megismétlődő tapsal honorálta a műkedvelők nehéz és fáradságos munkáját, mellyel a darabot három-négy rövid hét alatt betanulták. A szereplők mindegyike teljes tudásával és tehetségével járult hozzá a sikerhez. Különösen sok derűtséget szerzett a tót család csoportja. A szerelmes kis tót leányt Kotzka Eta játszotta, sok színnel és melegséggel. A két tót szerepében a két Mátyási-testvér, Mátyási István és János keltettek harsogó kacagást. Nagyon bájos jelenség volt szubrette szerepében Orosz Magda, aki rutinozott játékkal, temperamentumos és ügyes táncaival meglepetést keltett. A gazdag amerikai leány szerepében Klement Many nagyon ügyes és kedves volt. A férfi-szereplők közül elsősorban Fon Férít kell megemlíteni, aki szerepén kívül a táncok betanítását is végezte. Csomós József szép magyar nótáért érdemelte meg a tapsot. Kovács Gyula a szerelmes magyar mágnás szerepében aratott sikert. Giszter Kálmán jó megjelenésével, kellemes orgánumu hangjával érdemelte ki részét a sikerből. De a többi szereplők is: Mát-ii Magda, Polónyi Irén, Kajtor Gizi, Wernitzer Jolán, Zöldi József, Redis Mihai, Béres Ferenc, Kajtor István, Csiszter Lajos, Bilkei Béla, mind kivették részüket a sikerből. A darabot Margittai László rendezte. Előadás után reggelig tartó tánc volt.

Dossiek, üzleti könyvek
Sándor Ferencnel, magyarázattal szemben.

Vil anylám pák, gramofonok, rádiók és kerékpárok legolcsóbban

Schwartz Árpád-nál

Str. Brancovici 1. (Farkas pálinkaüzlettel szemben.)

* **Ma este Tommy és társa.** ez a remek operett utóijára szerepel előadás sorozatában az aradi színház műsorán. Főszereplők: Viola Margit, Kertész Mancsi, L. Kiss Mariska, Veér Polett, Szepessy Edith, Fekete Cica, Balázs, ifj. Szendrey, Kassay.

* **Szombaton: Diákszerelmem.** az operettek gyöngye, amely mindig hatalmas közönséget vonz, egyszerű muzsikája, látványos kiállításai miatt, Viola Margit, Kertész Mancsi, Indra Manyi, Veér Polett, Fekete Cica, Balázs, ifj. Szendrey, Jeney, Kassay, Győző a főszereplők.

* **Szombaton éjjel csak felnőtteknek Sztrájkol a gólya,** pikáns francia humoru Helai-bohózat, amely sikamlósabbnál-sikamlósabb jelenetek egész tárházát hozza és épen ezért csak felnőtteknek árul jegyet a pénztár. A minden jelenetében kacagást jelető bohózatnak főszerepeit az operett és prózaegyüttes legjobb-jai játsszák.

* **Feketeszem éjszakája.** Csupa hangulat, csupa vidámság, csupa magyar tűz, csupa szívbe lopózó melódia az az új operett, melynek sokatigérő címe, Feketeszem éjszakája. Szerzője ugyanaz az Erdélyi Mihály, akit az aradi közönség is lelkesedéssel ünnepeit a Hazudik a muzsikaszó, s a Mit susog a fehér akác előadásai alkalmával. Akik a Feketeszem éjszakájának érdekes, kedves, mulatságos szövegét és egyszerű zenéjét ismerik, azt mondják, hogy ez az új operett sokkal hatásosabb, jobb, mint a Hazudik a muzsikaszó, vagy Mit susog a fehér akác. Az aradi közönségnek már hétfőn módjában lesz meggyőződni és itélni, hogy tényleg így van-e? Mert hétfőn fogják bemutatni ezt a remek operettet, amelyben Viola Margittal, Kertész Mancival, Balázsszal és ifj. Szendreyvel az élén a társulat legjobb-jai játsszák a főszerepeket.

* **Uj kotta jelent meg az aradi könyvtáron.** Az új kotta egy hangulatos foxtrotot tartalmaz, amelynek zenéjét Szegő Nándor, az ismert nevű aradi komponista szerelte, akinek ez egyik legjobb alkotása. Az új foxtrot szövegét, amelynek „Mert... mert... mert” a címe, Papp Andor írta.

* **U. Éghy Ghyssa táncestélye** január 6-án az Iparos Kulturházban. Jegyek 40—80 lej, M. Klein papíruzetében és este a kasszánál.

* **Budapesti Royal Oricum, Rastelli, De Haven and Nicc, Petere & Billy, Arimand Banu, Liviers, Steiner Emanuel, Amedeo, Barry Boys, Sugar Flóri, Dénes Oszkár, Sárosvy, Rolkó stb. stb.** Kezdeté fél 9. szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor.

A magyar kormányzó ujévi beszéde

A diplomáciai testület nevében a pápai nuncius üdvözölte Hortthy Miklóst.

Budapestről jelentik: Hortthy Miklós kormányzó tegnap délben fogadta a diplomáciai testület ujévi üdvözlését. Orsenigo Cesare pápai nuncius a diplomáciai kar nevében üdvözölte a kormányzót.

— A magyar nemzet — mondotta a nuncius — az utóbbi években arra törekedett, hogy barátokat szerezzen és ez a törekvés jelentékeny eredménnyel járt, mert sikerült új és értékes baráti kapcsolatot kiépíteni. Szívvel kívánom, hogy hazája és a többi nemzetek közötti megértés a jövő évben még jobban megerősödjék.

A kormányzó válaszában megköszönte a szerencsekívánatokat és jóleső érzéssel állapította meg azt, hogy a pápai nuncius milyen rokonszenvesen nyilatkozott a magyar béketörekvésekről.

— Bezárult az év — folytatta a kormányzó — és munkánk új korszaka következik. Az ország ujjaépítése anyagi erőforrásainkat a legteljesebb mértékben kimeríti, de munkánkat folytatni fogjuk és reméljük, hogy a külföldön is megértésre találunk, ha a nemzetek felismerik kölcsönös érdekeik igazságos és méltányos módon való egyeztetésének szükségességét.

MARIA JOSE BELGA HERCEGNŐ MENYASSZONYI FÁTYLA.

Az olasz trónörökös menyasszonyának, Mária Jose belga királyi hercegnőnek most nyújtotta át egy bizottság élén a közlekedési miniszter (balról) a menyasszonyi fátylat, amely kézzel készített brüsszeli csipkéből állott.

„Harcok vannak reánk az új esztendőben.”

Az aradi Kereskedők Testülete üdvözölte újevkor elnökét, Domán Sándort.

Arad kereskedői újév napján Domán Sándor szőnyegnagykereskedőt, a Kereskedelmi Testület elnökét keresték fel lakásán, hogy az új esztendő alkalmával jókívánságaikat tolmácsolják és egyben bizalmukról biztosítsák.

A küldöttségben, amely Deutsch Andor vezetésével jelen meg, Faragó Rezső, Flamm Miksa, Keppich Zsigmond, Kerpel Izsó, Glesinger Győző, Holzer József, Szabó Miklós, Weisz Adolf, Komlós József, Grünberger Mór, Világ János és még többen vettek részt. Deutsch Andor üdvözölte elsőnek Domán Sándort, a jókívánságok mellett kitartást kért az elnöktől nagy ügyeik eredményrejtatásában. Domán Sándor válaszában kijelentette, hogy közpályán az elnöknek csak látszólagos sikerei is csupán akkor vannak, ha a testület tagjai a munkájában támogatják és teljesen átérzik az intézmény fontosságát. Különösen szól ez a Kereskedelmi Testület tagjainak, amely testületnek sok küzdelme volt a múltban és sok harc vár még reánk a jövőben is — mondotta Domán Sándor. — Eredményeket pedig nem lehet másképpen elérni, csak ha a tagok összetartással egy cél érdekében küzdenek. Ha elbucsuzunk a régi esztendőből — folytatta — és reményteljes pillantással az újra tekintünk, bizonyos tekintetben mérleget kell készíteni, hogy megnézzük, vajon megfeleltünk-e a kötelezettségeinknek és tudjuk-e teljesíteni majd kötelezettségeinket akkor, amikor azt látjuk, hogy az új esztendő a gazdasági életünk egyik legsúlyosabb esztendejének ígérkezik. A fogyasztás napról-napra kevesebb. Romániának, a háromnegyedrészt mezőgazdasági állammal földmivesosztálya szintén keserves sorssal küzd. A munkanélküliség egyre nő, az általános világgazdasági leromlottság mindjobban érezhető, természetszerű tehát, hogy a kereskedelem, a kereskedők sorsa is igen változékony. A nehéz helyzethez hozzájárul még az is, hogy az új adótörvény katasztrófális adóterhekkel fenyeget. Mindezek dacára a Testület, mint a kereskedők összessége, mindent el fog követni, hogy a kereskedőket terheik alól mentesítse és ügyeikben sikra szálljon.

Domán Sándor értékes szavai után Faragó Rezső Deutsch Andort köszöntötte fel és példaként mutatott arra, hogy Deutsch milyen energiával létesítette a Lloyd-társulat új székházát. Minden erejével a Kereskedelmi Testületnek is arra kell törekednie, — jelentette ki

— hogy a Testület is saját otthonhoz jusson. Kerpel Izsó annak fontosságára mutatott rá, hogy a kereskedőknek más gazdasági érdekkörökkel is keresni kell a közlekedést és felhívja a figyelmet arra, hogy a Kereskedelmi Testület közös ügyekkel próbáljon az iparsággal együtt dolgozni. Keppich Zsigmond, mint a testület legöregebb tagja a régi idők összetartására hivatkozott és a Testület saját székháza megteremtésének szükségességét hangsúlyozta, ahol a tagok közvetlenül közre lehetnek és a felmerült napi problémákat megvitathatják. Ezután a megjelenteket Domán Sándor megvendégelte.

Arad új postafőnöke: I. Negulescu.

Bulzan Avramot a központi távirtda főnökévé nevezték ki. — Az új főnök rövidesen átveszi hivatalát.

(Arad, január 2.) Az aradi posta vezetésében a közeli napokban lényeges változás áll be. Bulzan Avram postafőnök, aki hosszú ideje áll az aradi posta élén és működése alatt a lakosság osztatlan bizalmát bírta, magasabb pozícióba távozik Bucurestibe. Bulzan egyike a legkiválóbb szakembereknek, aki a forradalmak után erélyes kézzel fogott a posta reorganizálásához és odaadó, fáradságot nem ismerő munkásságával, nemcsak általános köztiszteltet érdemelt ki, hanem feletteseinek elismerését is kivívta. Bulzan Avramot inspektornak nevezik ki és a hónap közepén végleg Bucurestibe távozik, ahol a központi távirtda-

nak lesz a főnöke. Távozása befejezett tény és már utódját is kinevezték az aradi posta élére, I. Negulescu személyében. Az új aradi postafőnök a régi királyságban kezdte pályáját, hosszabb ideig volt azonban Erdélyben is és a szászvárosi postahivatal vezette, majd a besszarábiai Cetatea Albăra helyezték át és onnan nevezték ki Aradra, Bulzan Avram helyére. Az új postafőnök, ahogy átadta Cetatea Albă hivatalát utódjának, tízedike körül érkezik Aradra és átveszi a Bucurestibe távozó Bulzantól az aradi posta vezetését.

A város vezetősége rehabilitálta a megvádolt Robu-tanácsot

Az interimár bizottság megállapította, hogy a Robu-féle városi tanács tulkiadásai indokoltak voltak és így az nem vonható felelősségre.

(Arad, január 2.) Érdekes határozatot hozott ma a város interimár-bizottsága a volt Robu-féle interimár-bizottság működésére vonatkozólag. Az Aradi Közlöny annakidején megírta, hogy a belügyminiszteriumtól rendelet érkezett, amely szerint a volt interimár-bizottság több esetben hitefelépéseket követett el és ezért felkéri a jelenlegi bizottságot, gondoskodjon arról miszerint Robu János dr.-t és bizottságát megfelelő módon felelősségre vonják. A város vezetősége a rendelet megérkezése után elrendelte, hogy a pénzügyi hivatal állítsa össze a hitefelépések jegyzékét.

Ma került az ügy a bizottság elé. Berzován János, a pénzügyi hivatal főnöke beszámolt arról, hogy a Robu dr.-féle interimár-bizottság 2 millió 400.000 lej összegben lépte túl a költségvetésben megengedett hitefelépéseket. Az összeg nagyrészt hitefelépésekkel fedezett, úgy hogy körülbelül 800.000 lej maradt fedezetlen. Lutai dr. elnök ezután felolvasta az

egyres tételket, amely után

az interimár bizottság egyhangulag megállapította, hogy a Robu-bizottság által eszközölt kiadásokra szükség volt, rosszakarat nem állapítható meg és így a bizottság nem vonható felelősségre.

A felelősségrevonás kérdését ezzel lezárták és ilyenértelmű jelentést terjesztenek a miniszterium elé.

Mozi.

Central mozgó. 5, 7 és 9 óraker: Ábris rózsája, a szezon kimagasló eseménye. Főszerepekben: Nancy Carroll, Jean Hersholt és Charles Rogers.

Elite mozgó. Közkívánatra repriz: Ivan-gorod. Főszerepekben: Maria Jacobini, Angelo Ferrari és Hary Hard.

Gradiste mozgó. 7. és 9 óraker: Monie Cristo. Főszerepekben: Lil Dagover és Bern-hard Goetzke.

Ha nincs a lakóhelyén hirdaparus,
fizessen elő
az **Uj Idők**-re,
képes szépirodalmi hetilap,
negyedévre 260 lei,
a Magyar Lányok-ra,
képes lap fiatal leányok számára,
negyedévre 80 lei,
Az Én Ujságom-ra,
képes heti gyermeklap,
negyedévre 70 lei.
Előfizetését közvetíti minden könyvkereskedő és
hirdaparus is, vagy küldje be az előfizetési díjat
a kiadóhivatal javára az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t.-hoz — Banca Ardeleana si Casa
de Economie S. A. R., Cluj.

A magyar delegátusok elindultak Hágába.

Bethlen István gróf bizik a sikerben.

Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, Walkó külügyminiszter és báró Korányi Frigyes ma reggel az Orient-expresszel elindultak Hágába. Bethlen elutazása előtt nyilatkozott az újságíróknak és a többek között a következőket mondotta:

— Remélem, hogy eredményt fogunk elérni. Az a sajtókampány, amit egyes lapok ellenünk intéztek, lehetséges, hogy hatást értek el egyes rétegek között a közönségnek, de a tárgyalásokat aligha fogják befolyásolni. Ha sikerül a megegyezés, akkor a gazdasági helyzet javulása várható.

H I R E K.

Nem ismerték el Tuka cseh állampolgárságát.

Tuka tagadja, hogy ő magyar honpolgár lenne.

Prágából jelentik: A pozsonyi tartományi főnökség befejezte azt a vizsgálatot, amit Tuka dr. állampolgársága tisztázása érdekében indítottak.

A vizsgálat megállapította, hogy Tuka nem cseh állampolgár.

A lapok élénken kommentálják ezt a tényt és megállapítják, hogy ezek szerint jogtalanul volt éveken keresztül Tuka a törvényhozás tagja. Tuka tagadja, hogy ő magyar állampolgár lenne.

— **Diplomaták újévi üdvözlése Maniuhoz.** Bucurestiből jelentik: Dolci pápai nuncius ma délelőtt kihallgatáson jelentkezett Maniu Gyula miniszterelnök előtt, akinek átnyújtotta a diplomáciai testület újévi jókívánságait.

— **Marsieu Justin dr. prefektus hazakereszt.** Ma érkezett haza Bécsből Marsieu Justin dr. megyei prefektus, aki — mint megírtuk — családjával együtt az osztrák fővárosban töltötte az ünnepeket. A prefektus az állomásnál Puticiu Pompil dr. titkár várta.

— **Vásárhelyi Janka lesz a Magyar Bál fővédnöknője.** Dr. Barabás Béla, az aradi Magyar Párt elnöke, tegnap, új esztendő első napján, felkereste Vásárhelyi Jankát és üdvözölte újév alkalmával. Az üdvözlés után felkérte a jótekonysági mozgalmaknak lelkes és önzetlen vezetőjét, hogy vállalja el a Magyar Bál fővédnöknői tisztségét. Vásárhelyi Janka a legnagyobb örömmel tett eleget a kérésnek és kijelentette, hogy a Magyar Bál sikere érdekében minden lehetőt megtesz.

— **Újévi üdvözlések a prefekturán, a városházán és a rendőrségen.** Tegnap megtörténtek a szokásos újévi üdvözlések a megyei prefekturán, valamint a városnál. A prefekturán a megyei tisztviselők küldöttsége Lázár Agoston dr. alispánt kereste fel, aki Marsieu Justin dr. prefektus távollétében a megyét vezette. A tisztviselő kar nevében Nichin János dr. megyei főjegyző tolmácsolta az újévi üdvözlést. — A városházán a tisztviselői küldöttséget Stefanut Sabin, a városi mozik igazgatója vezette. A küldöttség először Lutai Cornel dr. elnököt, majd Velcsó Géza dr. helyettes-elnököt kereste fel, akik mindenképpen szívélyes szavakkal köszönték meg az üdvözlést. — Moga Romulus dr. rendőrkezes a tisztikar élén, Iancu Traian komisszár üdvözölte, amit a kezes szavakkal köszönt meg.

— **Henderson nem megy Hágába.** Londonból jelentik: Graham kereskedelmi miniszter és a kincstári kancellár ma este elutaztak Hágába. Henderson nem vesz részt a konferencián, mert ott politikai kérdésekről nem lesz szó, csupán pénzügyi problémákat tárgyalnak.

Ortner

előadása január 14-én az Iparos kultúrházban, a láb egészségéért és a cipőjéért.

— **Tardieu módosítani akarja a Kellogg-paktumot.** New-Yorkból jelentik: A New-York Herald értesülése szerint Tardieu egy indítványt terjeszt a londoni leszerelési konferencia plénuma elé a Kellogg-féle paktum módosítása érdekében. Azt óhajtja indítványában, hogy az aláíró hatalmak közös diplomáciai akciókat kezdjenek, ha valamelyik aláíró hatalom megszegné az egyezményt és támadó háborút kezdeményezne. Tardieu javaslatát a Fehér Ház környékén nem fogadták szívesen és már több politikus ellene nyilatkozott.

— **Kiterjesztették Jugoszláviában az államvédelmi bíróságok hatáskörét.** Belgrádból jelentik: A tegnapi lapok királyi ukázt közölnek, amely az államvédelmi bíróságok hatáskörét jelentékenyen kiterjeszti. Az ukáz szerint a jövőben az államvédelmi bíróság ítélkezik a külföldön elkövetett olyan bűncselekmények ügyében is, amelyek eddig rendes bíróságok hatáskörébe tartoztak és hozhat életfogytiglani szabadságvesztésre vonatkozó ítéletet is.

A minisztertanács cáfolja a Primo de Rivera lemondásáról szóló híreket.

A király személyesen elnökölt az újévi minisztertanácson, amely erőlyesen állást foglalt a diktatura mellett.

Madridból jelentik: Hír szerint Primo de Rivera a tegnapi minisztertanács után a király elé terjesztette a kormány együttes lemondását. A király három nappal haladékot kért a választ megadására és addig a régi kormány vezeti az ügyeket. A pénzügyminiszter állítólag már a minisztertanács előtt benyújtotta lemondását Primo de Riverának, aki azt elto-

gatta, ezért az esetben is, ha a kormány helyén marad, a pénzügyminiszter átadja helyét.

Madridból jelentik: A király személyesen részt vett a spanyol kormány újévi minisztertanácsán és meghallgatta az egyes miniszterek jelentéseit. A minisztertanács a legerősebben megcáfolta a Primo de Rivera, közel távozásáról keringő híreket.

— **Letartóztatták a párisi antifascista merénylőket.** Párisból jelentik: A népszövetségi olasz delegáció ellen ismeretes bombamerénylettel kapcsolatban, a rendőrség folytatta a nyomozást és tegnap három antifascista olasz letartóztatták, még pedig Barchiani volt képviselőt, továbbá a Corriera della Sera volt főszerkesztőjét, Becco Giallot és végül Sardelli, volt szocialista képviselőt. A három antifascista letartóztatása Olaszországban rendkívül jó hatást tett. A letartóztatottak lakásán hét kilogramm bombanyagot és sok gyújtószinórt találtak. Újabb lapjelentések szerint a letartóztatott olaszok nemcsak a Népszövetség delegációja ellen akartak merényletet elkövetni, de az ellen a vasut ellen is, amely a belga királyi párt, Mária José hercegnőt és Umberto olasz trónörökösét vitte volna. A merényletet Torino mellett követték volna el. Hír szerint újabb szenzációs letartóztatások várhatók.

Sár- és hócipő
eredeti gyári árak mellett
LINOLEUM
STECKL ADOLF cégnél
Bucuresti ARAD Brasov.

— **Alexianu nyug. aradi táblabíró utóda.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Alexianu György táblabíró, az aradi törvényszék gyámosztályának vezetője, nyugdíjba vonul és helyére Stanescu Istvánt, az ifjovi törvényszék bíráját nevezik ki.

— **Halálozás.** Movrin Franciska aradi urinő, ma, 83 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 4-én délután 3 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— **A Helmwehrt új parancsnoka.** Bécsből jelentik: A Helmwehrt országos parancsnokának a közel napokban Bardolf Károly nyugalmazott altábornagyot nevezik ki, aki a háború előtt Ferenc Ferdinand katonai irodájának főnöke volt.

— **Továbbra is lehet húst árusítani a piacon.** Az aradi mészárosok néhány nappal ezelőtt kérvényt nyújtottak be a városhoz, amelyben kérték, hogy tiltsák be a húsok a piacon való árusítását. A kérvényben elmondják, hogy nekik üzletet kell fenntartani, nagy bért és adót fizetni és ezenkívül a törvény fontos egészségügyi berendezések beszerzését írja elő. Mindez nem kötelezi a piaci árusokat, akik tisztességtelen konkurenciát csinálnak nekik. Ma került tárgyalásra az ügy az interimár bizottság ülésén. Miután megállapítást nyert, hogy a törvény nem tiltja a piacon való árusítást, a bizottság kimondotta, hogy nem talál okot ezen évtizedes szokás eltörlésére és elutasította a mészárosok kérvényét.

— **Öngyilkosság a fürdőben.** Budapestről jelentik: A Kazinczy-uccai fürdőben agyonlőtte magát Katona-Freud Kálmán, a budapesti körúti Kör-kávéház 34 éves tulajdonosa. Tetének oka ismeretlen.

BARNANENAL a haladó oolong
4-én, szombaton este 9-kor kezdődik.

— **Tuniszban dühöng a pestis.** Tunisból jelentik: A városban felütötte fejét a pestis. Megállapították, hogy megbetegedések csupán a Douiret-törzsnél fordultak elő. A hatóságok megtették minden intézkedést a betegség továbbterjedésének megakadályozására.

— **Újévkor 5348 emberrel fogott kezét Hoover elnök.** Londonból jelentik: Hoover elnök és felesége a Fehér Házban fogadta az újévi üdvözlőket. Összesen 5348 emberrel fogott kezét az elnök. Ez volt a legnagyobb fogadtatás Roosevelttől ideje óta.

— **Az Interimár bizottság ülésein résztvevő referensek is napdíjat kapnak.** Az interimár bizottság mai ülésén a szolgálati főnökök kérvényt terjesztettek be a bizottság elé. A főnökök, akik egyszersmind az ülések referensei is, arra kérik a város vezetését, hogy az üléseket a hivatalos órákon belül, reggel 8-tól, déli 2 óráig tartsák meg. Amennyiben továbbra is délutánra hívnák össze az üléseket, úgy állapítsanak meg a referensek részére is napdíjat, még pedig ugyanannyit, mint a bizottság tagoknak. Lutai Cornel dr. elnök kijelentette, hogy a referensek is napdíjat fognak kapni, azonban kevesebbet, mint a bizottság tagjai. Ezügyben különben a jövő héten Bucurestibe utazik és a miniszterium tisztázza a kérdést.

— **Újabb tíz vádirat a tisztügyi mérgezőverők ügyében.** Szolnokról jelentik: A főügyész tíz újabb vádiratot készített el a tisztügyi arzénmérgezőverők ügyében.

— **Csak egy tisztviselő perelje a várost.** Lutai Cornel dr. interimár bizottsági elnök ma megbeszélést folytatott a városi tisztviselőkkel a 14 millió lejes különleges pótlék kérdésében, amelyben — mint ismeretes — per készül a város és tisztviselői között. Az elnök felhívta a tisztviselőket arra, állapodjanak meg oly értelemben, hogy csak egy pereljen, amennyiben megnyeri a pert, a város kötelezi magát arra, hogy mindnek kifizeti a különbözetet. Megállapította Lutai dr., hogy a város és a tisztviselők között egyenlő a helyzet. Ha a város veszít, kifizeti a költségeket, míg ha a tisztviselők veszítik el a pert, úgy azok a várost fogják megkérni, fizesse ki a költségeket, mert nekik nem áll módjukban. Ezért sokkal jobb, ha nem az egész tisztviselői kar perel. Lutai Cornel dr. elnök többnapos gondolkodási időt adott a tisztviselőknek ajánlata elfogadása, vagy elvetése céljából.

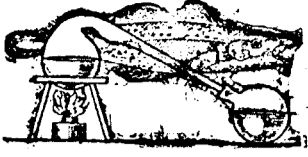
Köhögési inger, rekedtség

ellen használjunk dr. Földes-féle Itto-cukorkát. Legjobban dezinficálja a szájüreget. Készíti dr. Földes-gyógyszerár, Arad.

— **Királyi hercegnő — három doktori diplomával.** Hágából jelentik: Juliana királyi hercegnőt a leideni egyetemen a természettudományok és a filozófia doktorává avatták fel. A fiatal, alig 20 éves hercegnőnek, akit az elmúlt évben avattak fel az államtudományok doktorává, ez a harmadik diplomája.

— **Antiszemita tüntetés a kolozsvári Magyar Színházban.** Kolozsvárról jelentik: Tegnap este a kolozsvári Magyar Színházban zsidó műkedvelői előadás volt. Alig kezdődött meg zafolt nézőtér előtt az előadás, amikor ismeretlen tettesek hirtelen botrányt rendeztek. Az antiszemita szótárából kölcsönzött kifejezések, krumplidarabokkal vegyesen röpökdték a nézőtérre, ahol valóságos pánik tört ki. Mikor a karhatalom a nézőtér megtisztításához kezdett, a tüntetők eltűntek.

— **Egy részeg soffőr rémtette Budapesten.** Budapestről jelentik: Tegnap este hét órakor az Alkotmány-uccában egy autó teljes sebességgel belerohant egy autobuszba. Az összeütközésnek hét súlyos sebesültje van. Az összeütközés folytán az autó felborult, összes ablakai betörték és utasai súlyosan megsebesültek. A mentők öt autóval vonultak ki a helyszínre és 23 sebesültet vittek a kórházba. A szerencsétlenséget az okozta, hogy Dékány István soffőr részegen, 70 kilométeres sebességgel vezette a taxit és nem volt képes lefékezni, amikor szembetalálkozott az autobusszal. A tömeg, amikor megtudta a dolgot, megakarta lincselni a soffőrt, akit csak nagynehézen tudott a rendőrség megvédelmezni.

**Xeresi bor
vagy
csukamájolaj?**
melyik a jobbízú?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolaját kell szedni, ne felejtsek el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb tokhat máj kivonatából készült, íze elbűvölő, a **csukamájolaj** minden hatásával rendelkezik és négyszer olyan erős

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

— **Pályázat az aradi gyepmesteri állásra.**
A város intézmény bizottsága ma elhatározta, hogy pályázatot ír ki a gyepmesteri állásra. A régi gyepmestert — mint megirtuk, — különböző szabálytalanságok miatt bocsátották az állásából.

— **A városi mozik bevételei.** Lulai Cornel dr. intézmény bizottságának, a bizottság mai ülésén bejelentette, hogy a városi mozik négy-havi működésük alatt 4 millió 300.000 lej bevételt produkáltak. December hónapban 1 millió 300.000 lej volt a bevétel. A bruttó bevételnek körülbelül 50 százaléka tiszta nyereség.

— **Véres verekedés Szilveszter éjszakáján Szentleányfalván.** Ma jelentették az ügyészségen, hogy Szilveszter éjszakáján véres verekedés volt Szentleányfalván. Több gazdálkodó, egy leány miatt összevesztett, mire Scheiben Szepi odavalló földmives szét akarta a verekedőket választani. Ezek azonban ekkor a békéltetőnek estek és alaposan összeverték, úgy, hogy több szurást kapott. Súlyos állapotban szállították be Scheibent az aradi kórházba, a verekedés ügyében pedig az ügyészség utasítására a csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Életbelépett az új postabélyeg-tarifa.** Jelentette az Aradi Közlöny, hogy január elsejével megszűnik a postai forgalomban mindenféle segélybélyeg. Hízzel szemben a közönséges levél díja egy lejjel drágább lesz. Az új rendszabály tegnap életbelépett és január elsejétől a közönséges levelekre az ország területén 6 lejes postabélyeg ragasztandó. A többi tarifák azonban változatlanok maradnak, azzal a különbséggel, hogy nem kell segélybélyeget ragasztani a postai küldeményekre. A helybeli levél bérmentesítésére továbbra is 4 lejes bélyeg, a postai levelezőlapokra 2 lejes, a képeslevelezőlapokra pedig 3 lejes bélyeg ragasztandó. A külföldi levélportó változatlan maradt.

— **Véres zendülés a samoi szigeteken.** Sidneyből jelentik: A Samoi szigeteken ismét kitört a lázadás és véres összeütközések voltak a hatóság és a bennszülöttek között. A bennszülöttek kilenc halottat és tizenkilenc sebesültet hagytak a harc színterén.

— **Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleményei.** A CFR vezérigazgatósága december 31-én kelt 6096. számú rendelete értelmében a vasuti arcképes igazolványok 1930 évre érvényesíthetők. Tudatjuk tagjainkkal, hogy f. hó 4-től egyesületi irodánkban: Sir. Cloșca (Sz. László-ucca) 2. szám alatt, gróf Porcia-palotában d. e. 10—12-ig, d. u. fél 4-től este 6-ig átveszik az arcképes igazolványokat. Ezzel egyidejűleg tudatjuk, hogy az ez évre szóló utazási kedvezmények ügyének elintézési módja még ismeretlen, miután ezek még Bucuresztben vita tárgyát képezik. Az alább sorolt nyugdíjasok jelentkezzenek f. hó 4-én a megjelölt állomásokon, elmaradt és hátralékos nyugdíjukért: Zodor József 637 lej (Arad), Egressy Imre 2396 lej (Arad), özv. Kolozsvári I. Anna 3952 lej (Arad), Bolzán Juon 3976 (Berzova), Biró I. Anna 4655 lej (Simeria), Cruian Luca 7700 lej (Arad), Mot Nicolai 3976 lej (Oraștie), Julian Juon 3976 lej (Oraștie), Cica Iosif 10.459 lej (Berzova), Dragie Juon 10.552 lej (Ilia), Popovici Nistor 5190 lej (Simeria), Joci Savu 10.094 lej (Berzova), Pap Samuil 10.587 lej (Simeria), özv. Magyary J. Csztar 20.821 lej (Simeria), Marsiu Theodor 3680 lej (Arad), Dékány I. 198 lej (Arad). Bejelentjük Etel tanárnőt kérijük, jelentkeznie irodánkban, a közoktatásiügyi minisztériumtól eredő okmányát átvenni. Az elnökség.

Madgearu kijelenti, hogy nem emelte az adókat.

A pénzügyminiszter nyilatkozik az ellene intézett támadásokról. — Kinek áll érdekében az adócsalókat védeni?

(Az Aradi Közlöny bucureszi-i tudósítójának telefonjelentése.) Madgearu Virgil pénzügyminiszter az adózásokkal kapcsolatosan ellene elhangzott támadásokról érdekes nyilatkozatot tett a Dimineata munkatársának. **A miniszter kijelentette, hogy nem emelte az adókat, sőt — ahol lehetett — csökkentette a terheket.**

— Az adózási kvótákat nem emeltem — mondotta a pénzügyminiszter — és nem léptettem életbe új adókat. Ellenkezőleg több enyhítést alkalmaztam. Így felemeltem az új építkezések eddig tíz évre szóló adómentességének határidejét, három százalékos engedélyeztem a kereskedőknek kates kövelelések címén, a bankjainkban levő és idegenek által elhelyezett betéteknél az adót tíz százalékról hatra

csökkentettem, a globális adó kalkulációjánál a betétek utáni jövedelmet felére szállítottam le, a szabad foglalkozásuaknál, az első öt évre, amikor megkezdik pályájukat, lényeges könnyítéseket alkalmaztam és a 10.000 lejes minimális létalapot 20.000 lejre emeltem fel. Tehát nem emeltem.

— Az adóttkolásokról szóló törvény? Kinek áll érdekében, hogy egyesek fizessenek adót s mások nem? Kinek áll érdekében a csalókat védeni? Meglep az a rosszakarat — folytatta a miniszter — mellyel a sajtó a rendelkezéim kommentálja. Majd hat hónap múlva, amikor intézkedéseimnek eredményét fogják látni, a rosszakaratu emberek szégyenlő fogják magukat.

Magyar zeneszerző tragédiája New Yorkban

Halálra gázolta az autó Lampert Sándort, a new-yorki zeneconservatórium magyar származású igazgatóját.

New-Yorkból jelentik: Lampert Sándor a magyar származású, ismeretlen nevű, Amerikában élő zongoraművész és zeneszerző, a new-yorki zeneconservatórium kitünő igazgatója újév reggelén halálos szerencsétlenség áldozata lett. Egy barátjától tért haza gyalogosan és

amikor át akart menni az uttesten, nem vette észre, hogy egy autó közeledik feléje, amely a következő pillanatban elütötte. A kiváló zeneszerző, akit Liszt Ferenc fedezett fel és négy évig volt kedvenc növendéke a nagy magyar muzsikushoz, sérüléseibe belehalt.

Mercylet Detroit rendőrfőnöke ellen,

Detroitból jelentik: Garvin Henri rendőrfelügyelő ma autóján gyekezett a törvényszék felé, amikor egy másik autó férközött közvetlen közelébe és onnan egy csoport fiatalember tizenkét lövést adott le a rendőrfelügyelőre. Garvin négy lövéstől találva, eszméletlenül esett össze. Egy eltévedt golyó egy tizenéves leánykát talált, akit haldokolva szállították a kórházba.

A rendőrfelügyelő sérülései nem halálosak. Garvin nemrég szervezte át a bünygyi rendőrséget és ezért a város gonosztevői elhatározták, hogy elteszik láb alól. A rendőrfőnök éppen egy tárgyalásra akart menni, ahol koronatanu lett volna.

MESAGERIE EXPRESS CSOMAG-SZÁLLÍTÁS.

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt kereskedő cégeket, gyári, ipari vállalatokat és közönséget, hogy a mai napon az egész ország területére a gyorsállítási csomag- és darabáru forgalmat felvettük.

A kollik az ország minden állomására feladhatók a legjutányosabb költségek mellett.

Gyűjtőhelyek az ország minden városában.

Teljes tisztelettel
Pollák Arnold
Markovits Sándor
Weisz és Haasz
szállító cégek Aradon.

Egy pesti kávé söngyilkos lett
a rosszul sikerült Szilveszter-éjszaka miatt

Budapestről jelentik: A Kazinczy-uccai fürdőben agyonlőtte magát Katona-Freud Kálmán, a budapesti Kör-kávéház 34 éves tulajdonosa. Az általános ismert kávéháztulajdonos tragédiája nagy részvétet keltett a magyar fővárosban. Kiderült, hogy száznegyvenezer pengőért vásárolta meg a Kör-kávéházat, de nyolcvanezer pengővel adós maradt. Kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni és utolsó reménye a szilveszter éjszakában volt. De ez sem vált be és kétségbeesésében ön-gyilkosságot követett el.

Leon Daudet Párisba érkezett.

A royalista fiatalság tiszteve üdvözölte vezetőjét a pályaudvaron.

Párisból jelentik: Leon Daudet, aki Brüsszelben töltött két esztendő, mint politikai száműzött, ma visszaérkezett Párisba. A pályaudvaron a royalista ifjak egyesületének vezetői várták és melegen üdvözölték a királypárti vezért. Daudet először meggyilkolt fiának sírjához hajtatott, majd édesanyját, Al-fonz Daudet özvegyét látogatta meg.

Kikiáltották India függetlenségét.

Az indusok mostre-kongresszusa Gandhi javaslatára kimondotta az Angliától való teljes elszakadást. — A kongresszus résztvevői nem vállalnak hivatalos és a személyes érintkezést is megszakítják az angolokkal. — Gandhi a szélsőséges áramlat élére állott. — Moszkva keze bogyozza a szálakat. —

Az indusok megtagadják az adófizetést.

Világtörténelmi események játszódnak le Indiában.

Lahoreból jelentik: Az indiai nemzeti kongresszus 2800 delegátusa egyhangúlag elfogadta Gandhi javaslatát és elhatározta, hogy visszautasítja az angol törvényhozási szervekben való részvételüket. Tegnap már javaslatot fogadott el a kongresszus, amely szerint a Független India nem vállalja az idegen közigazgatás által csinált adósságokat. A kongresszus végén határtalan lelkesüléssel szavazták meg Gandhi javaslatát és percekig tartó óvációkban ünnepezték a nemzeti mozgalom vezérét és harsogva kiáltották:

— Üdv neked anyánk India!

Az indiai politikusok nagy része már bejelentette a központi és a tartományi kormányokban viselt tisztségükről való lemondásukat, mert a kongresszus határozatilag kimondta, hogy a kongresszus résztvevői megszakítanak minden kapcsolatot az angolokkal és nem fogdnak el tőlük megbízatást, vagy tisztséget.

Mi történik a távol Keleten?

Az egész világ figyelme már napok óta az indiai Lahore felé fordul, ahol alighanem világtörténelmi események játszódnak le. Amint azt az Aradi Közlöny már jelezte, a Lahoreban napok óta folyó nagy panhindu kongresszuson döntenek India jövő sorsáról és amint mai távirataink jelzik is,

a hinduk proklamálták India függetlenségét, elszakadnak Angliától, ami katasztrófális csapást jelenthet a brit birodalom nagyhatalmi pozíciójára.

Nem lesz érdektelen ha nagy vonásokban ismertetjük azokat az eseményeket, amelyek ily feszültté tették az indiai helyzetét és röviden rámutatunk arra, hogy mily rugók mozgatták, illetve mozgatták ezeket a távol keleten lezajló, nagy horderejű eseményeket.

Anglia a világháború befejezése után tíz évre szóló provizórikus önkormányzatot adott az indiai protektorátusnak és ígéretet tett, hogy ennek a 10 évnél lejárta után végleg rendezze a hindu birodalom ügyét, még pedig, az indus nép kívánsága szerint. Az elmúlt 10 év alatt nagy változás ment végbe a 350 millió lakosságú Indiában. A régi keleti szabadságmozgalom vezére, dr. Mahatma Gandhi, az egykori fokvárosi ügyvéd mellett újabb vezetők támadtak, akik a passzív rezisztenciát hirdető Gandhi-val szemben az aktivitás gondolatát érlelték meg a népben. Ez aktivitás pedig

teljes függetlenség és az Angliától való végleges elszakadás keresztülvételét jelentette.

A szovjet forradalmos'ja Indiát.

A szovjet ismeretes ázsiai izoláló politikájához hozzátartozott India forradalmosítása is és így nem nehéz megállapítani, hogy a lahorei kongresszus előkészítésében igen jelentős szerepet játszott Moszkva keze és pénze, amely így akar lesújtani az egyik legnagyobb kapitalista birodalomra: Angliára. Ebben a pillanatban a szovjet kezei ha rosszul is, el van maszkírozva, de az a tény, hogy a lahorei kongresszus elnöke Motilal Nehru, egyszersmind az indus szocialista párt vezére, a bengáliai Bose, a híres, legszélsőségsébb javaslat előterjesztője pedig az indiai kommunista párt egyik számottevő tagja, sok mindent megmagyaráz. Ennek a pártnak tagja egyébként Saketleva, a londoni parlament egyetlen hindu és egyben egyetlen kommunista képviselője is. Ahogy közeledett a 10 éves provizórium lejárta, látták Londonban, hogy az agitáció Indiában óriási méreteket öltött és érezték, hogy sürgős tette van szükség, ha nem akariák elveszíteni ezt a gazdag gyarmatot. Tavaly dr. John Simon vezetésével bizottság alakult az ind kérdés tanulmányozására. A bizottság azonban nem végezhetett érdemleges munkát, mert a hinduk valóságosan bojkottálták a bizottságot, ha mindjárt Saketleva is helyet foglalt abban.

Ghandi ellenfelei is kongresszusra készülnek.

Londonból jelentik: Az indiai mérsékelt nacionalisták nagyszabású országos kongresszusra készülnek és január 26-án nagyszabású tüntetést rendeznek ök is India teljes függetlenségének érdekében.

Jinnah előkelő mohamedán vezér kijelentette, hogy semmi sem okoz olyan nagy kár: Indiának, mint Gandhi szélsőséges politikája.

Ha Gandhi nem tud okulni a legutóbbi kudarcból, úgy nem kerülheti el sorsát.

Egyiptom is megmozdult Anglia ellen.

Cairóból jelentik: Az egyiptomi nacionalisták új miniszterelnöke Nahaz nyilatkozott az új kormány céljairól és rámutatott arra, hogy küzdeni fognak Egyiptom önállóságáért és sürgetni fogják egy, a méltóságot jobban tisztelő szerződés megkötését Angliával. Követelik, hogy az angol csapatokat vonják vissza.

Elkeseredett hangulat Anglia ellen.

Az ismert delhi-i pokolgépes merénylet, a különböző sztrájkok jelezték, hogy mily elkeseredett a hangulat Anglia ellen. Hogy ez enyhüljön, lord Irwin alkirály — mint azt megirtuk — bejelentette hivatalosan két hónapra elzárta, hogy Indiát dominiumi rangra fogják emelni. Ez viszont nagy ellenkezést váltott ki a londoni parlamentben, ahol tudták, hogy ez a lépés is megrázkódtatja Angliát és a dominiumi rang egy lépés a teljes elszakadás felé. Elkezdődött a halogatás és röviddel ezelőtt kiderült, hogy India sorsáról csak a vegyes ind-angol bizottság meghallgatása után döntenek. Amikor az angol kormány ilyforma szándéka köztudomású lett, Indiában urra lett az elkeseredés, az öt hindu párt vezére pedig becsapásnak minősítette az eljárást. Lord Irwin kétségbeesett erőfeszítéseket tett, de a nála megjelent ind vezérek conditio sine qua non-nak állította fel azt a követelést, hogy India legalább is dominiumi alkotmányt kapjon. A fanékoskodások eredménytelenül végeztek és közvetlen a lahorei kongresszus megnyitása előtt két pártra oszlott az ország lakossága, az egyik rész Pandit Malaviya megelégszik a dominiumi alkotmánnyal, a másik pedig, óriási többségben levő rész, Motilal Nehru, Bose vezetése alatt, az n. n. fiatal függetlenségi, a teljes elszakadást akariák. Dr. Mahatma Gandhi a hangulat nyomása alatt a fiatalokhoz csatlakozott és a kongresszus főbizottsága elfogadta kétharmad többséggel Nehrunak általa lemerésékelt indítványát, amely a következőképp hangzik:

1. India teljes függetlenségét kíván.
2. Az alkirály által ajánlott angol hindu konferencia tervét elvetik.
3. A kongresszus tagjai bojkottálni fogják az angol zsoldban élő központi és vidéki tanácsnokokat.
4. A hinduk nem fizetnek adót és megtagadják az angol hivatalnokokkal való együttműködést.

A hágái konferencia startja.

A delegátusok különvonaton érkeznek Hágába. — Holnap kezdődik a nagyfontosságú konferencia.

Hágából jelentik: Ma különvonaton érkeztek meg a francia és belga delegátusok. A konferencia délután három órakor kezdődik, de előkészítő ülés előzi meg és azután következik a plenáris ülés. A londoni lapok szerint a konferenciának olyan anyagot kell feldolgoznia, hogy előreláthatólag hetekig el fog tartani. Londonban nem tartják bizonyosfák a konferencia sikerét, mert nagyon kényes kérdéseket kell megoldania. A lapok szerint a helyzet nem olyan fényes, mint azt Párisban az optimista politikusok elképzelik.

AZ ÚJ LENGYEL MINISZTERELNÖK

Az új lengyel miniszterelnök Bartel és kormánya január elsején lépett hivatalába.

Városfejlesztési program az új esztendőre.

Lutai Cornel dr. elnök nyilatkozik az 1930. évi költségvetési tervezetéről.

(Arad, január 2.) Az új év eljövételével az aradi városházán nagy előkészületek folynak az 1930. évi költségvetés elkészítésére. A város ez-évi költségvetése rendkívül fontos momentum lesz a város fejlődésének, miután ennek keretében veszik fel az összes modernizálási munkálatokat. Ma beszélgetést folytattunk a költségvetés ügyében Lutai Cornel dr. interimár bizottsági elnökkel, aki a következőket mondotta:

— Arad 1930. évi költségvetése még ebben a hónapban elkészül és a felsőbb fórumok elé kerül. A költségvetésben elsősorban a tisztviselő helyzetét rendezem.

Január 1-től a városi tisztviselők és nyugdíjasok ugyanolyan fizetést kapnak, mint az államiak. Más kedvezményben viszont nem részesülnek.

Igen fontos tétje lesz a költségvetésnek az utak és járdák rendbehuzatala és kövezések végrehajtása. Felvesszük a város területén még meglévő vasuti sínek felszedésének költségeit, valamint az állomás felé vezető ucca megnyitását. Ezzel természetesen kapcsolatosan megtörténik a figetli tó betömése, egy új hid építése, úgy hogy az állomás felé széles útvonal fog vezetni.

— A költségvetésbe felvesszük az obor, tehát áruipiac létesítésének költségeit is. Itt külön bódékat állítunk fel, ahol az árusok nyugodtan és háborítatlanul árulhatnak. Ezzel kapcsolatosan az alma- és más árusokat eltelepítjük Mihai Viteazul (Ferenc) térről. Az obort a tüzelraktanya melletti területen helyezük el. Új kaput emelünk a felsőtemetőben és folytatólagosan felvesszük bizonyos összeget a temető körülkerítésére. Ebben az évben annyit vesszünk fel erre a célra, amennyi 300 méteres kerítés felépítésére kell. Modernizáljuk a vágóhidat és külön hűtőt létesítünk, ahol az exportörök elhelyezhetik az exportra váró húst és ahonnan a vagonok egyenesen a vasutra szállítják az árut. Ezenkívül az

1930-as költségvetésben fog szerepelni az új strand építése, amely szintén a közönség köznyelmét fogja szolgálni.

— Ezek a legfontosabb munkálatok, amelyeket a város 1930. évi költségvetésébe felvesszünk és amelyeket már ez év tavaszán akarunk megkezdeni. A költségvetést, elkészítése és megszavazása után nyomban felterjesztjük jóváhagyás végett, hogy az egyes munkálatokat idejében megkezdhesük.

Lutai Cornel dr. nyilatkozata igen szép perspektívát nyit az 1930-as esztendőre, amely az előjelek szerint tevékeny éve lesz a város vezetésének és régen óhajtott újításokat hoz meg a város lakosságának.

Feltalálták a váltásnélküli feherneműt Aradon.

Samstag Adolf, a különös ezermester. A kulcsnélküli zár és felnyithatatlan lakat. Az alumínium-ingelő, a lémnyakkendő, a szenzációs husfüstölő és más csodák az udvari lakásban.

(Arad, január 2.) Chesterton egyik regénycíme jutott eszembe, az „Ember, aki csütörtök volt”, amikor megkopogtattam a lakás ajtaját, amely tökéletesen fedte a „háttal az udvarban” fogalmat. Mert a réztáblácskán ezt a nevet lehetett olvasni: Samstag Adolf. Egy ember, aki szombat.

Szó, ami szó: rendkívül érdekes ember ez a Samstag Adolf, aki, mint mondja, 72 éves és a Ferdinánd király-bulvár egyik nagy bérházának udvarán található meg. Magas, sovány, összes férfi: régies szemüveggel. Sportsapkát hord állandóan és kauszuk gallérija alatt a mellény kivágásában érc fénylik. Mintha páncélt hordana. A lakás két szoba. Az egyik műhely: háló, konyha, ebédlő, szalon egyszerre. A másik amolyan raktár, amelyben füstölésre váró szalonnák, sonkák, kolbászok lógnak. Nem Samstag disznótörő maradványai ezek, hanem azoké, akik idehozták megfűstöltetni. Mert ez a hivatalos foglalkozása most Samstag Adolfnak. Husfüstölő. Van egy saját találmányu füstölő-készüléke, amely kint feketéllik az udvaron és annak híre van az egész városban.

Apropo: találmány. Ez az, amiért meglátogattam Samstag Adolfot. Valaki figyelmeztetett rá, hogy igazi ezermester az öreg úr és eláll szemem, szám azon, amit ott látni fogok.

— Csak hagyja a kalapot a fején, — figyelmeztet Samstag Adolf a tömörített szobában — én se veszem le.

Ebben maradunk és én érdeklődöm. Ugy kalaposan. Hogy mikén dolgozik. Mert hallom, vannak különböző találmányai. Felélenkül erre az öreg úr.

— Persze, hogy vannak. És még mennyi! — mondja büszkén és németül, mivel Baden bei Wienből való és nem tud jól magyarul. — Valamikor lakatos voltam. Feltaláltam a kulcsnélküli zárt. Jöjjön csak, mindjárt megmutatom.

Ajtót helyettesítő deszkákra szerelte fel a zárt, amely tényleg kulcsnélküli. Ki kell huzni egy rézgömböcskét, amiken betűk vannak, forgatni az előzetes beállítás szerint. Egyszerre csak előbujik egy lyukból egy kis pálcika.

— Ez a biztosító csap — magyarázza. — De a betörő nem tudja, észre veszi, hogy ez kijön egy kicsit helyéről. És ha észre is veszi, nem tud vele mit kezdeni. Pedig nézzen ide: milyen egyszerű. Az ember kihuzza, aztán egy fordítás a gömbön és kész.

Csattogott a modell, annak jeléül, hogy ha ajtó lenne, most kinyílt volna. Csodálkozva emlegettem, hogy ezt a patentet miért nem vették meg, de Samstag már saját ajtaján mutatja be az újfajta kulcsos zárt, amivel azonban egy kis üzemzavar történik. Bentmarad a rugós biztosító és ne adj Isten, hogy kiugrana, ahogy azt a mester előírta számára. Az öreg úr idegesen bajlódik a rakoncátlan lakattal. Hát igaz is. A gyalázatos. Ép most mondja fel a szolgálatot, amikor itt van egy idegen úr, aki inni akar minderről. Sőt hajtva hagyja abba a reménytelen küzdelmet.

— Nem baj, — mondja — nem zavarja a zárt belülről.

De aztán kiderült, hogy mégis zavarja. Más témára mentettem át az ügyet. Rabóktem a mellére. Ugyis egész idő alatt izgatott az az ezüstös micsoda a mellénye nyílásában. Uristen: csak nem visel ez a furcsa öreg páncélt?...

— Mondja csak, — kérdeztem — hát ez mi?...

Nagyon örült, hogy észrevettem.

— Hja, — felelte jölnyesen — ez egész új dolog. Ez az alumínium ingplasztikon.

— Micsoda? — bámúltam el — ingelő alumíniumból?...

— Ugy van — gombolta ki mellényét Samstag — és tudja, milyen meleg ez. Ki se mondhatom. És ami a fő, sose piszkolódik. Nem kell vasalni és pucérájba külden. Fényes és tiszta, mint az ezüst!

Félnyesen ment az asztalhoz, ahol ren-

geteg szerszám feküdt, furcsa összevisszaságban.

— Na, most mutatok magának olyasmit, amin igazán csodálkozni fog.

Ezzel felvett néhány koralaku fényes pántot, amelynek közepén — nyakkendőcsokor foglalt helyet — fémből.

— Látja: ez az alumínium és plélnyakkendő. Nem pusztul el. Nem kell mosni. Nem is török. Lehet csinálni mindenféle színben. Ez például a szmokinghoz föltőbb alkalmas.

Elövelt egy feketére lakkozottat és nyakamra akarta tenni. Szabadkoztam. Hisz én egy konzervatív vagyok. Még nem jutottam arra a fokra, hogy alumíniumot hordjak a mellmen. Mondtam, hogy megteszi a puplin is. De azért nem lehetetlen. Hogy majd egyszer. Később...

Két nő lendült be az ajtón. Füstölni valót hoztak. Ez visszavitte a különcöt a hétköznap józanságába. Gondosan vette át a sonkákat, szalonnákat. Aztán kimentünk az udvarra, ahol a két füstölőszekrény — szintén saját találmány — áll. Alul fűreszpór parázslík. Innen száll a füst fel egyenletesen, felfelé, a hermetice elzárt szekrényben, ahol a különböző disznóalkatrészek lógnak.

— Látja: a rossz gazdasági viszonyok, — dohog Samstag, — máskor mind a két szekrény tele van. Most csak az egyik. Csak arra vagyok kíváncsi: hová jutunk, ha ez így megy?...

Mondtam: én is kíváncsi vagyok. Meg még sokan. Kinyitotta a felt szekrényt.

— Csupa urlember füstöltet nálam. Ez itt, — mutatott a csomó kolbászra, oldalasra, sonkára, — a Luta i polgármester uré.

— Na — mondtam — ezt megnézem magamnak. Legnagyobb ritkaság, hogy az ember a polgármester disznóságait füstön lássa.

Mit mondjak: csinos volt. Remek, pirosuló husok, többméteres kolbászok. Majd hogy le nem vágtam az egyikből egy keveset. Ugyis uzsonna ideje volt. De Samstag Adolf gyorsan bezárta a füstölőszekrény ajtaját.

— Látja, — mondta bent a szobában. — Így dolgozom én. Mindig töröm valamin a fejem és mindig csinálók valami újat. Tudja, ettől nem lehet szabadulni. Ezt muszáj... Én nem tehetek róla.

Tragikus volt most. Mint valami félreismeret zseni topogott fel és alá, de aztán nyílt az ajtó. Ujabb sonkák, kolbászok. Lehajtott fejfel ment át velük a „raktárba” és látszott rajta, hogy sokkal szivesebben fabrikálgatna most valami új alumínium-csodán. Ki tudja?...

Talán legközelebb az alumínium-kombinével fogja meglepni a világot Samstag Adolf?...
... Szegény szerelem!... De nehéz lesz neked akkor...
Fóthy Ernő.

Erdekes adatok

az új esztendőről.

Hosszu farsang, sok kettősünnep lesz 1930-ban.

A beköszöntött 1930. év, mint azt a naptárból elsősorban megállapíthatjuk, közönséges év, vagyis 365 napból áll.

A világ teremtése óta ez az év Eusebius szerint a 7730-ik, a Juliánus-féle időszámítás szerint a 6643-ik.

Az 1930. évben a Nap és Hold 2—2 ízben fognak fogyatkozásukkal szenzáció t okozni, de ezek közül nálunk csak az október 7-iki részleges holdfogyatkozás lesz látható.

Az év szerdával kezdődött és szerdával végződik, amely napnak a babonákban és kalálakban nincs különösebb jelentősége.

Ünnepek tekintetében kedvezően alakul a helyzet, mert egy nagyobb ünnep sem esik vasárnapra és így nem vesz el egy pihenőnap sem, hanem több ünnep szomszédságba kerül vasárnapal és így tekintélyes a kettős ünnepek száma. Kettős ünnepek lesznek: január 5 és 6, vasárnap és Vízkereszt; április 20 és 21, húsvét; június 8 és 9, pünkösd; szeptember 7 és 8, vasárnap és Kisasszony napja; november 1 és 2, Mindszent és vasárnap; december 25 és 26, karácsony.

Rendkívül hosszú lesz a farsang, január 6-tól március 4-ig, vagyis 58 napig tart. Aki nek kedve és pénze van, bőven kimulathatja magát, bár az idei farsangon — mint halljuk — alig lesz nagyobb rendezés.

Mint már említettük, szerdával kezdődik és szerdával végződik az év, amely nap a „szürke” napok sorába tartozik. Belőle tehát nem következtethetünk sem különös jóra, sem különös rosszra.

Az 1930. év számjegyeiből már vonhatunk le következtetéseket. A számjegyek összege 13 (1+9+13), ami a legtöbb embernek nem kellemes szám, viszont az 1 és 3 szerencsét hozó számok és 9, amely három hármasból áll, szintén a kedvező számok közé tartozik, úgy, hogy mindez egyensúlyozhatja a 13-ashoz fűződő balsejtelmeket. Péntakkal egyébként is csak egy hónap kezdődik és pedig augusztus, tehát nagy szerepe nincs az évben a pénteknek, amely épugy, mint a 13-as, rossz omen. A mérleg tehát az, hogy az 1930. évtől inkább jól, mint rosszat várhatunk.

Aus der Schlagerkollektion des Pelzmodenhauses **EGRIÉ** Wien, I., Trattnerhof 2. (Ecke Goldschmidgasse.)

Breitschwanz Persianer und Persianer von ...	S. 1.250	Naturbism Rücken u. Wamme	S. 1.250	Fohlen, schwarz braun, noisellu. eiselarbe ...	S. 650
Biber Nutria ...	1.250	Breitschwanz Klau ...	750	Katzen mantel ...	200
		Sand Murrel ...	850		

Az IPAROS OTTHONBAN

január 6-án U. ÉGHY GHYSSA klasszikus táncestélye. Jegyek: 80, 60, 40 L., M. KLEIN JUN. papíruzetben. A zongoránál F. MOLNÁR ERZSI

Személyi változások az aradi pénzügyigazgatóságon.

Az első kerület élére Suciú János került, a második kerület vezetője Hász Gyula lett. — Az első adókönyvecskét dr. Barabás Béla kapta. — Tudnivalók az 1930. évre.

(Arad, január 2.) Az Aradi Közlöny jelentette elsőnek, hogy az aradi pénzügyigazgatóság vezetésében az új esztendővel változás állott be és a nyugalomba vonult Pop Marcus pénzügyigazgató helyett a pénzügyminiszterium Caba Gyula, eddigi aradi szabamministrátort delegálta. A delegált pénzügyigazgató tegnap kezdte meg hivatalának átvételét. Az átvétel azonban még két-három napig fog tartani, amíg a távozó pénzügyigazgató mindent átad utódjának. Lényeges változás következett be eisejével a kerületi adóhivatalokban. Az I. kerületi perceptor, Macelar Mihály szintén nyugalomba vonult és az I. kerületi adóhivatal — ahova a legfontosabb adózási területek tartoznak — vezetését Suciú János vette át. Az új perceptor régi szakavatott tisztviselő, aki már régen áll a pénzügyigazgatóság szolgálatában és eddigi működése alatt kivételes képességeinek számtalanszor tanujelét adta. A nyugalomba vonuló Macelar perceptor meleg szavak kíséretében búcsuzott el tisztviselőitől kiket arra kért, hogy utódját is épen olyan szorgalmasan és lelkiismeretesen támogassák munkásságukkal, mint a múltban őt. A második kerületi adóhivatal vezetését Hász Gyula vette át, ki szintén régi, érdemes tisztviselő és eddigi működése alatt bebizonyította hivatali kvalitásait és rátermettséget. Tegnapról kezdve egy harmadik adókerület is működik, amelyhez az ujonnan Aradhoz csatolt területek: Mosóczy-telep Gáj, Soga, Ó- és Ujnikelaka tartoznak és ennek vezetésével Perényi Györgyöt bízták meg.

A nagyarányú személyi változásokkal együtt a pénzügyigazgatóságon még több újítást vezettek be. A legfontosabb ezek között az adókönyvecske-rendszer. Mint már megírtuk, a pénzügyminiszter rendeletet adott ki néhány hónappal ezelőtt, amelyben elrendelte, hogy minden adófizetőnek külön adókönyvecske állítandó ki, amelyben minden változást, minden befizetést fel fognak tüntetni és ennek következtében sokkal könnyebb lesz az ellenőrzés. Az adókönyvecske ára 5 lej lesz, amit az adófizetőtől akkor inkasszálnak, amikor könyvét kikézbekti neki. Az adókönyvecskét mindenki személyesen fogja megkapni és átvételkor meg fogják az adófizetővel együttesen állapítani, hogy nem történt-e esetleg olyan adófizetés, amit a pénzügyigazgatósági könyvekben nem vezettek keresztül. Ennek segítségével minden tekintetben tiszta helyzetet akarnak teremteni és az esetleges visszaéléseknek az adókönyvecskék segítségével akarja a miniszter egyszer és mindenkorra elejét venni.

Az adókönyvecske négy esztendőre szól. Az első rovatban feltüntetik az 1928. évről maradt hátralékot és bejegyzik az 1929. esztendő összes adókövetéseket és fizetéseket. Minden egyes adónemnek külön rovata van és a végén összegezik a fizetendő adót, a másik oldalon pedig hasonlóképpen részletezve is feltüntetik a befizetéseket.

Az első kerületi adóhivatalban ma délután fél 6 órakor állították ki az első adókönyvecskét. Az egyes sorszámot dr. Barabás Béla, a Magyar Párt ösz vezére kapta. Kezünkbe vettük az első kiállított aradi adókönyvecskét. A következő adatokat jegyeztük ki belőle: valami könyvelési hiba folytán 1928-ról 13 lej hátraléka volt az ösz politikusknak, akire 1929-ben 7622 lej adót vetettek ki összesen. Az év végéig dr. Barabás Béla összes adóját kifizette és egyetlen bani hátraléka sincs. A második számú adókönyvecske tulajdonosa dr. Grünfeld Ede, a lomási erdőpar részvénytársaság ügyésze, míg a harmadik sorszámmal ellátott könyvet dr. Pop Todor az ügyvédkamara de-

kánja kapja. Az adóhivatal tisztviselői kükön-óraban dolgozzák fel az adókönyvecskék kiállításával rájuk hárított óriási munkatöbbletet és esténként 9 óráig fognak dolgozni, amíg munkájukkal el nem készünek.

A pénzügyigazgatóságon egyébként még mindig folynak a munkálatok az elmúlt év adóforgalmának összeállítása céljából. A végleges és részletes számadatok még hiányoznak, annyit azonban sikerült megtudnunk,

Eltűnt az északi sarkon egy amerikai repülő.

Csuznovszky, az ismert orosz pilóta elindult Eielson felkutatására.

Moszkvából jelentik: Csuznovszky, a híres orosz pilóta, aki tudvalevőleg, mint a „Krassin” jégtörős repülője haláltmegvető bátorsággal vett részt a Nobile szerencsétlenül járt sarki lóghajója, az Itáha hajótöröttének megmentésében most egy expedíció élén újabb mentőútra indult.

CSUZNOVSZKY.

Mint ismeretes, Eielson amerikai repülő, aki Wilkins kapitánnyal együtt átrepülte az északi sarkot, nyomtalanul eltűnt. Eielson a napokban a Jeges-tengerről startolva, élelmi-szereket vitt egy befagyott prémvadászhajóra, azonban utjáról mindaddig nem tért vissza, a mi valószínűvé teszi, hogy valami baj érte. Csuznovszky, aki mint ismeretes, annak idején megmentette Zappit és Marianót, akiket az ő felvételei alapján vádoltak meg Malmgreen professzor megérkezésével hónap kel utra Eielson felkutatására.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)

Karácsonyi-trafik volt Weitzer János-ucca.
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

hogy az aradmegyei adófizetők 292 millió lejt fizettek be az elmúlt esztendőben a pénzügyigazgatóság, illetve az egyes adóhivatalok pénztárába. Ebből 255 millió lej az 1929. év különböző egyenes adóira, míg 37 millió adóhátralékok címén folyt be. A múlt évben egyébként 328 millió lejt egyenes adót vetettek ki Aradmegyében és ebből befizettek 255 milliót.

Az új esztendővel megkezdődnek az adóvallomási iver bevételei is. Holnapról az adóhivatalok pénztárára, valamint az összes aradi tőzsdékben kaphatók az 5-ös számú globális adóvallomási iver, a 4-es számú kereskedelmi és ipari kereseti adóvallomási lapok és a 3-as számú ház- és földadó vallomási iver. Ezeket azután a közönség kitöltve köteles az illetékes adóhivatalnál benyújtani.

A Magyar Párt ujéve.

Küldöttségek üdvözölték a párt vezetőit: dr. Barabás Bélát, dr. Parecz Bélát és dr. Széll Lajost.

Tegnap délben több tagu küldöttség kereste fel az aradi Magyar Párt vezetőit, hogy üdvözöljék őket az új esztendő első napján. A párt tagjai a Szent László-uccai párhelyiségben gyülekeztek és Bérczy Lajos főtitkár vezetésével először dr. Széll Lajos ügyvezető elnököt keresték fel. Went Manó az aradi nyugdíjasok elnöke meleg szavakkal köszöntötte dr. Széll Lajost, aki válaszában örömeinek adott kifejezést a magyarság összetartása fellett. Ezután dr. Széll vezetésével dr. Parecz Béla kamarai képviselőt kereste fel a küldöttség. Dr. Széll Lajos mondotta az üdvözlő beszédet, amelyben visszaillesztást vetett az elmúlt esztendőre és rámutatott arra, hogy az a magyarság részére csak csalódást hozott. Üdvözölte Parecz Bélát, mint a magyar közdelemnek egyik lelkes harcosát és annak a reményének adott kifejezést, hogy az 1930-as esztendő több eredményt tud majd felmutatni a romániai magyarság javára, mint az elmúlt év.

Dr. Parecz Béla meghatott szavakkal köszönte meg az üdvözlést és további szeretetre, összetartásra buzdította a magyarságot.

A megnagyobbodott küldöttség ezután dr. Barabás Bélát, a Magyar Párt elnökét kereste fel. Dr. Parecz Béla vezette a küldöttséget és üdvözlő beszédében rámutatott arra, hogyha a magyarság nem is tudta kivívni még jogait, de összetartásának mégis van valami eredménye.

— Ma már — mondotta — inkább számba vesznek bennünket, mert mi, a Magyar Párt olyan erőt jelentünk, hogy a határozatok hozatalánál szükség van ránk és barátságunkat keresik. Ennek a pártnak a megalakításában döntő szerepet vitt dr. Barabás Béla elnökünk, aki reménye s utjelzője küzdelmünknek.

További szavaiban kívánta, hogy dr. Barabás Béla még sok esztendőig vezesse friss erővel a párt ügyeit. Dr. Barabás Béla válaszában elmondotta, hogy lehangoltság vett erőt rajta ma reggel, de most, hogy látja barátait, elmúlt minden bánata.

— Sokszor gondolok arra, — folytatta — hogy félre állok, de aztán eszembe jut, hogy amíg csöppnyi erőm van, küzdenem kell a kisebbségi sorsban élő magyarság jogaiért. Nem állhatok félre, mert munkára ösztönöz a ti bizalmatok, a ti szeretetetek. Használjuk fel ezental is minden energiánkat, hogy magyar sorsunkon javíthassunk.

A küldöttség tagjai a nagyhatásu beszéd után meleg hangon üdvözölték a magyarság vezetőit.

!!Nagy occasio!!

A raktáron levő összes női és leányka télikabátok és szőrmebundák minden elfogadható áron lesznek kiárúsítva.

!!Nagy occasio!!

Iuliu PLESZ Gyula cégnél Arad,

FIGYELEM!!

a színház hátsó bejáratával szemben. ← Kérem a címre figyelni!

FIGYELEM!!

Uradalmi Teljes-tej: **8 lej**, lefinomabb **TEA-VAJ: 14 lej** az ARADI TEJCSARNOK üzleteiben. $\frac{1}{10}$ kg.**APRÓ HIRDETÉSEK.**

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóíz hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszhelyezéssel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

VI-21. Játékával összetörte lelkeket. Rettenetesen szenvedek, nem tudok így élni. Kérem mondja vagy írja meg mit csináljak? 108

ALKALMAZÁS.

KISZOLGÁLÓ LEÁNY, aki a papírszakmát jól érti, felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

GYAKORNOKOT vagy fiatal tisztviselőt azonnali belépésre felvesszünk. Alánlatokat „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba kérünk 6535

FŐZNI tudó mindenestől felvétetik. Tritthaler Ferenc, volt Kazinczy-ucca 6 sz. az emeleten. 104

JÓLFÜZŐ mindenestől szakácsnőt és szobalányt is bizonyítványokkal keresek azonnalra. Lusztig, Str. Popa George 15. (Ferdinand-ucca.) 106

JÓLFÜZŐ mindenestől szakácsnőt 15-re keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 111

LAKÁS.

FŐTÉREN első emeleti három szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

Február 1-re kiadó

3 szobás mellékhelyiségekkel egy lakás. Értékcsúsz a háztuladónosnál Stern Lipót, volt Hunyadi-ucca 1. Ugyanott egy üzlethelyiség azonnalra kiadó.

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

FŐTÉREN kétszobából álló helyiség azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

HAROMSZOBÁS lakás február 1-re kiadó. Florián-ucca 30. 113

VÉTELÉSELADÁS.

ANTI-K VITRINEK, komódok, szekrény, antik órák, kandalaber szőnyegek, szekrény, intarziás Biedermeier szalon, festmények, férfi és női bundák, tükrök, tófelek, asztalok, székek, majolika tárgyak, evőeszközök, antik asztali lámpák, virintárgyak, dísz tárgyak, paravánok, márványasztalok, kősimunkák, girandolák stb. eladó. SALGONÉ bizományi üzlete Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca), Neumann-palota. 1000

ELADÓ 2 drb. stráfkocsi, 1 drb. amerikai homok futó, külön szántalppal, 1 drb. csukott batár. Bővebbet ad Tritthaler-rodá, Str. Iosif Vulcan 6. sz. em. 105

KELETI és hazai perzsák, antik butorok, festmények, szőrmék, lábszák eladó. „Ars” bizományi üzlet Str. Eminescu 30. Ortutay-palota.

GYERMEKKOCSI, Smoking eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 110

Salgóné bizományi üzlete

Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neumann-palota.

bizományba vesz és elad:

antik és modern butorokat, szőnyegeket, dísz tárgyakat, órákat, porcelánokat, festményeket, complete szobaberendezéseket, szőrméket, férfi és női bundákat

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 100

NAGYMENNYISEGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1151

Rádiókészülékek

6-18 havi részletfizetésre kaphatók.

„SIRIUS” Elektrotechnikai Vállalat

Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt-épület.

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

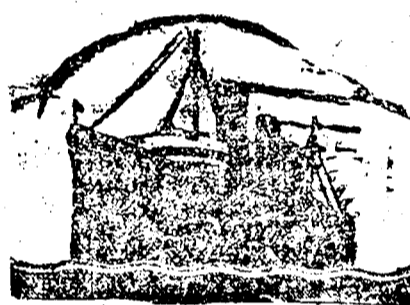
ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestű és itsztitőüzlet volt, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

TÖBB éve fennálló, jól bevezetett fatelep átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 107

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

KÜLÖNFÉLÉK.**ELVESZETT**

egy sárga színű törpe kutya. Megtalálóját kérem, hozza vissza jutalom ellenében Salgóné, az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

Délamerikába
(Argentína, Uruguay, Chile)
Középamerikába
(Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)
Kanadába és
Eszakamerikába

a hírneves és közismert

Hamburg—Amerika Linie

legmodernebb gőzözeivel, melyek elhelyezés, kényelem és ellátás tekintetében a **legjobb**at nyújtanak. Felvilágosítások és ismertetők díjmentesen kaphatók:

Hamburg—Amerika Linie

S. A. R.

Lazarovitz L. H. vezérigazgató
Arad, Str. Eminescu 12.
Timisoara, Str. Mercy 2.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kifőző étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki térsaságok találkozó helye!

„HIS MASTER'S” VOICE „COLUMBIA”
gramofonok
12 havi részletfizetésre kaphatók.
Hanglemekenben Gríksai választék.
HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Bul. Regele Ferdinand 27. (Boros Béni tér)

A legmodernebb és vízvezetékjavítások jutányos árban kérelmezhető. Lukács Str. Bratianu (Weitzer J.-ucca) 19. szám.

Nagy fűtőtechnikai szabadalmazott ZSIGUCZI-fele kályhákna.
A fűtőtechnika csodája! Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és 50% tüzelőanyag megtakarítását. Megtekinthető a készítő üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni tér)

Ha Budapesten lesz dolga, ne mulassza el

megtekinteni a magyar fővárosnak egyik legjelentősebb kulturális látványosságát a

„Solymosi Képszalon”-t
IV., Kossuth Lajos-ucca 13.,

ahol több mint 800 eredet olajfestményből és mintegy 2000 darab művészi rézkarcból válogathatja ki, az izlésének megfelelő képeket.